

Luceafărul

Săptămânal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

AMPLE ORIZONTURI

ne mai despart puține zile de clipa sârșitului de an, de momentul sârșitului zilei Republicii și, după cum un firesc tei ne spune, îndemnul inimii și al cugetului ne poartă spre lucrurile toate, cite s-au înfăptuit ca și spațiul treburilor care ne așteaptă. Ecurile marelui forum democratic de la sfârșitul acestei toamne, Expunerea programatică a secretarului general al partidului, ideile și orientările cuprinse în acest strălucit document care prefațază de fapt viitorul Congres al partidului au o rezonanță vie în gândul, în fapta de muncă și de creație prin care se dă curs larg de împlinire sarcinilor și obiectivelor actualei etape, într-un spirit de angajare și dăruire care certifică sensuri înalte și hotărâtoare. Bilanțul acestui an, ca de altfel al unui lung segment de timp care face linia de boltă și caracteristicile actualei perioade, este cu claritate și în profunzime realizat în Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu. După cum tot aici sunt cuprinse cu evidență categorică a experienței, a cerințelor și posibilităților practice de îndeplinire și direcțiile de perspectivă ale dezvoltării economico-sociale a țării, în acel consens al înnoirii și perfecționării, al trecerii la o nouă calitate a muncii și vieții, la acea calitate care decurge din nolle condiții ale stăruirii noastre în rindul țării socialiste mediu dezvoltate. Starea generală este aceea de lucru, de continuitate în eforturi și aprofundare în spirit, de accentuare a laturilor calitative ale gândirii științifice și tehnice, ale aplicării noului în toate domeniile și sectoarele de activitate.

secretarul general al partidului a fost o importantă contribuție. Ideea generală este aceea a utilizării exemplare a obiectivelor revoluției agrare, ridicarea muncii din această perioadă, ramură de activitate economică la nivelul societății și posibilităților existente, conștientizarea deplină a tehnice, materiale și umane pe care le cunoaște agricultura socialistă românească. Trebuie să subliniem faptul că, însoțind după Congresul al IX-lea al partidului, s-a asigurat o mai bună înțelegere și s-a restabilit, într-un anumit sens, adevărul cu privire la rolul important pe care agricultura îl are în dezvoltarea economiei românești, arată tovarășul Nicolae Ceaușescu. Amintind că îndeplinirea cerințelor noii revoluții agrare presupune și o recoltă tot mai bogată dar și ridicarea conștiinței revoluționare, făurirea unei țărâni cu o înaltă conștiință revoluționară, un înalt nivel de trai material și spiritual, apropierea condițiilor de muncă și viață dintre sat și oraș și crearea condițiilor realizării societății unice a oamenilor muncii care, în deplină unitate, să asigure îndeplinirea societății comuniste în România, secretarul general al partidului definește și de această dată marea, vitală importanță pe care o deține dezvoltarea armonioasă a tuturor domeniilor, a tuturor laturilor existenței economice și sociale, cu accentul și rolul precumpănitor pe care îl au în practica muncii știința, cultura, cunoașterea în general. Tezele programatice și concluziile marelui forum democratic vizează tocmai acest ansamblu de direcții și preocupări, abordarea, în termenii realității concrete, a fiecărui domeniu și situarea lui într-o optimă perspectivă, într-o optimă și mereu mai înaltă viziune.

Scopul și posibilitățile dezvoltării intensive, într-o viziune unitară, marcată de cele mai înaintate cuceriri ale progresului și civilizației contemporane au în împlinire și experiența de până acum o puternică platformă de susținere și caracterizează nu numai ansamblul preocupărilor economice și sociale, fiecărui domeniu, ci și capacitatea mereu sporită a actului de gândire și creație, demersul cu implicații politice și sociale al culturii și artei, angajarea, într-o vastă perspectivă, a construcției de conștiință.

Racordarea tuturor posibilităților de azi la cerințele de mine și realizarea în acest fel a unui permanent și laborios punct de confluență a prezentului cu viitorul, într-o interferență largă de mijloace și soluții, alcătuesc pulsul și sunetul orel actuale, într-o substanțială răsfrângere de gând și voință și cu o cuprindere de orizonturi care sint expresia însăși a spiritului revoluționar, creator.

recent a avut loc Plenara largită a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apeilor, plenară în finalul căreia

Lucaefărul

PREZENȚA TINĂRULUI SCRITOR

Tradiția blagiană

expressionismul, prin Blaga, este doar o manifestare literară, din care adesea ies nu numai particularități aleatorii, în lirica românească posibilă, ci torsuri literare bine conturate.

În privința expresionismului prin filieră blagiană, lirica românească de asemenea ascultare experimentează printr-o transcriere instrumentală a lui Saint John Perse pe fond panice — un postexpressionism livresc, în care cele două volume („Borgum centenarim”, 1983 și „Izvor regăsit”, 1988) ale lui Ion Vădan se șoptesc uneori imnic, uneori mediativ, cu „luminări” vizionare de bolivromie autumnală.

Deși circumscrie o identitate orfică dislogată („nu te întoarce / Euridice a murit așteptându-te...”), „creioanele” lui Ion Vădan declamă structura sârșitătoarească: „Imnuri înalt zi de zi”, iar adjectivul liminar ca la Saint John Perse („Limpezi sint pasi mei / prin erădina poemului”), traduce o viziare a asociațiilor imperiale, în timp ce „clabroscurul existential amintește de Blaga: „se scurge o densă lumină... / vrăjituții fosnet al umbrei”.

Viziunile sint lucide sau pointiliste, dar exaltarea are tensiunea elementelor („în singele meu spumegă riul / piatra/aerul/focul”, spiri-

tualizate însă: „patru tipete înspre mare”, sau montate decorativ în spațiul oglinzii, substituit al naturii orifice: „Spiritul lui Orfeu mal plutește... / plonjezi în oglinzi ca într-o apă oglințată”), devenită scrierea în refracție, „palimpsestul” citadin, fată de satul totemic al lui Blaga. Bucolica lui Ion Vădan este cărturărească: „ne doream o cabană... în munti /.../ să rostim replici friste din liseen”, sau are viziunea („ale mele sint toate bucuriile lumii”) culorilor decadente, noiembrie și septembrie fiind monade ale timpului pergamentos.

Orsul este limitat în primul rind la spațiul pieții (un ciclu din volumul „Izvor regăsit” se intitulază „Plata orșului”), de origine picturală („Tabloul”), puzind ca „trupul” din poezia lui Blaga: „zidărie împrejmuind ansoasele poezilor tineri / numai pe tine mă scrijii” și, ca în orșul medieval, lucrurile sint alezorie; piata devine centrul în „Univers / din care nu vom și iesi...”, cu aluviuni tempoarale ratiionalizate, spațiu „dedus” problematic pentru individ: „numai aici reușesc să vorbesc cu tre-

Viorica Răduță

Continuare în pag. a 3-a

Prietenie, bună vecinătate

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, în spiritul tradiționalelor relații de prietenie, bună vecinătate și colaborare româno-iugoslavă, tovarășul Raif Dizdarević, președintele Prezidiului Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, a efectuat o vizită oficială de prietenie în țara noastră.

Partidul și poporul nostru urmăresc cu interes preocupările Uniunii Comunistilor din Iugoslavia, ale popoarelor Iugoslaviei prietene pentru soluționarea problemelor dezvoltării economico-sociale și îndeplinirea programelor construcției socialiste în patria dumneavoastră. În spiritul tradiționalelor noastre raporturi de prietenie și bună vecinătate vă dorim, dragi tovarăși Iugoslavi, realizări tot mai mari pe calea asigurării progresului și bunăstării întregii dumneavoastră țări, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Apreciind că și această vizită în România prietenă va contribui la dezvoltarea favorabilă a colaborării în toate domeniile, că relațiile globale Iugoslavo-române au o semnificație mult mai largă, tovarășul Raif Dizdarević declara: aceasta este contribuția noastră la cauza păcii, colaborării, progresului în regiunea în care trăim, precum și pe un plan mai larg în întreaga lume.

Noul dialog la nivel înalt româno-iugoslav completează și dezvoltă cronică bogată a intinirilor dintre conducătorii de partid și de stat ai celor două țări și se înscrie ca un moment important, deosebit de semnificativ, pentru largirea în continuare a raporturilor de prietenie și colaborare, în interes reciproc, al cauzei socialismului și păcii.

PATRIA

Patria este singele meu
Patria este osul din care
S-a făcut neamul meu mare
Patria este în veci curcubeu

Patria este unicul zeu
La care se chină orice
Om din Valahia mare
Și din Ardealul credinței mereu

Patria este tot neamul murit
Patria-o oamenii cei buni de trăit
Patria este oceanul român

Patria este mama cea bună
Și fiica pământului cea mai română.
Patria este gindul străbun.

Gheorghe Pituț

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU PROGRAM AL MUNCII ȘI CONȘTIINȚEI SOCIALISTE

Idei-fortă

dacă abordăm documentele Plenarei Comune a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a celorlalte organisme ale democrației muncitorești-revoluționare, trebuie să pornim de la dezbaterile înseși care le-a pre-

dat după cum pe drept cuvânt a subliniat secretarul general al partidului și președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Dezbatările înseși s-au desfășurat într-un spirit de înaltă responsabilitate, de analiză critică și autorizată a activității din toate domeniile, constituind o expresie a caracterului profund al democrației de partid, al democrației muncitorești-revoluționare”.

Argumentul-coral subliniat de conducătorul partidului și al statului se susține, paragraf de paragraf, în întreaga expunere a marelui cititor al României socialiste. O adevărată sinteză a istoriei noastre, de la începuturi până azi, vine să contureze deopotrivă relieful dezvoltării noastre până în prezent și în egală măsură să configureze cuvintele pe care le mai avem de auzit. Sintem asadar întregul partid și poporul în posesia unui document însuflețitor adică a unui mănunchi de idei-fortă, idei-tortă, care ne vor călăuzi dezvoltarea în toate domeniile de activitate.

Documentul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu are darul de a ne clarifica o anumită perioadă din istoria noastră recentă viciată de unele erori în orientarea politicii noastre economico-sociale.

Fată de ce — subliniază secretarul general al partidului — în fața partidului, a forțelor democratice, progresiste, a poporului nostru se pune problema de a pasi pe o cale nouă, care să asigure într-o perioadă cit mai scurtă, lichidarea stării de inapoiere și o puternică dezvoltare economico-socială a țării în condiții hotărâtoare pentru ridicarea bunăstării materiale și spirituale a întregii națiuni, pentru întărirea independenței și suveranității României. I-a revenit celui de al IX-lea Congres al P.C.R., cînd s-a înfăptuit de la conducerea României, nepieritorul merit de a reface poporul român

Constant Călinescu

Continuare în pag. 3-a

De la o carte la alta...

Chiar dacă îți propui un „bilanț impresionist” (iată că e posibilă și o astfel de sintagmă) trebuie să apelezi totuși la cîteva criterii de selecție. O metodă ad-hoc ar fi „principiul dominoului” (gruparea cărților în funcție de afinitățile tematice) se obține astfel o hartă a subiectelor în marea de fată printr-un simplu calcul statistic. Interesant este să observăm ce se întâmplă dincolo de perimetrul beletristicii:

Simptomatic pentru acest sfîrșit de secol și de mileniu este interesul în direcția anticipației, titlurile unor cărți aparute anul acesta au un vădit accent „vitorologic”: Dorel Dorian își intitulază culegerea de eseuri „Mileniul II ultimul sfert de oră” (apărută la Editura Politică). Autorul ne introduce în lumea „evazi-ratională a marilor surprize”, ne vorbește despre „Jungul drum al particulei” — farmec spre adevăr și frumos”. Asistăm la un bombardament de opinii despre lumea viitorului „există în mod cert o fascinație a anticipării” — afirmă la un moment dat autorul și noi îl aprobăm, fără îndoială, citindu-i cartea ca pe un veritabil roman de idei S.F. Aceeași fervoare a anticipării, de astă dată însă pe plan socio-educational, o intinim și în studiile „Ineretul anului 2000” de Fred Mahier și „Educația la frontiera dintre milenii” de George Văideanu (ambele aparute la Editura Politică). Solomon Marcus ne incită cu un titlu care în niciun caz nu ne poate lăsa indiferenți: „Provocarea științei” (Editura Politică seria Idei contemporane). Dincolo de percutanță analiză a spiritului științific modern (dar fără ecouri din Bachelard) dăm și peste un surprinzător de nostalgic elogiu al hirtiei: „Lucrurile care ne stau tot timpul la îndemîna riscă să rămînă neobservate. Printre aceste lucruri, fără de care civilizația noastră nu ar putea fi imaginată, se află și hirtia”. E bine că autorul ne îndeamnă să facem apel la „memoria hirtiei” dar, atenție, să nu devenim birocrati! La „provocarea științei” răspunde și teoria literară prin replici ferme și construc-

Nicolae Stoian

Continuare în pag. a 7-a

Istoria, așa cum a fost

ascrie istoria României din secolul 20 „asa cum a fost” era, în urmă cu un sfert de secol, cea mai hazardată din tre utopii. Chiar în perioada numită acum „interbelică” marii istorici ai momentului eșuaseră (N. Iorga) sau își opriseră, prudenți, sintezele lor, la momentul realizării idealului multisecular (C. C. Giurescu). Din toată producția istoriografică de atunci mai răzbată până la noi și vor învinge timpul doar izbinzi solitare și pe teme restrinse, care poartă pecetea personalității semnatilor și a profunzimii intuiției lor despre destinul românesc.

Fac parte din generația care era pe băncile liceului la apariția vestitului „Manual unic” de „Istoria R.P.R.”, manual pe care îl scot din raft și-l pun sub ochi, fără comentarii, celor ce lmi cer să le definească „în cîteva cuvinte” ce a însemnat pentru istoria românilor Congresul al IX-lea. „N-am nevoie de nici un cuvînt! Doar de titlu”. Și le întind ciudatul manual de istorie națională, simbolul cel mai cuprinzător și mai graitor al ceasului istoric în care a apărut. Cine ar fi putut să-și inchipuie, pe cînd acesta făcea lege, că va veni clipa — și noi vom fi încă în stare să mai citim — în care să putem saluta apariția celui de al treilea volum al marii sinteze consacrate istoriei României din secolul 20 de „tandemul” Mircea Musat — Ion Ardeleanu!

Al. Horia

Continuare în pag. a 7-a

Dan Zamfirescu

Continuare în pag. a 6-a

CRONICA EDIȚIILOR

Argumentele paternității

Indurile pe care dr. Radu Ștefan Ciobanu le-a consacrat recent stoinicului (Constantin Cantacuzino) — personalitatea de primă mărime în conștiința poetică și culturală a marelui românesc — sunt, în viziunea noastră, o contribuție la cunoașterea adevărată a acestui mare om de știință și om de literatură. Într-o lucrare deosebit de interesantă, intitulată „Argumentele paternității”, autorul prezintă o analiză detaliată a operei lui Ștefan Ciobanu, în care el demonstrează că acesta este autorul stoinicului Constantin Cantacuzino.

Textul acestei lucrări este împărțit în două părți: una care prezintă argumentele care susțin teoria autorității lui Ștefan Ciobanu, și alta care prezintă argumentele care susțin teoria autorității lui Constantin Cantacuzino. În prima parte, autorul prezintă o analiză detaliată a operei lui Ștefan Ciobanu, în care el demonstrează că acesta este autorul stoinicului Constantin Cantacuzino.

Într-o lucrare deosebit de interesantă, intitulată „Argumentele paternității”, autorul prezintă o analiză detaliată a operei lui Ștefan Ciobanu, în care el demonstrează că acesta este autorul stoinicului Constantin Cantacuzino. Textul acestei lucrări este împărțit în două părți: una care prezintă argumentele care susțin teoria autorității lui Ștefan Ciobanu, și alta care prezintă argumentele care susțin teoria autorității lui Constantin Cantacuzino.

Dr. Radu Ștefan Ciobanu prezintă o analiză detaliată a operei lui Ștefan Ciobanu, în care el demonstrează că acesta este autorul stoinicului Constantin Cantacuzino. Textul acestei lucrări este împărțit în două părți: una care prezintă argumentele care susțin teoria autorității lui Ștefan Ciobanu, și alta care prezintă argumentele care susțin teoria autorității lui Constantin Cantacuzino.

Analiza prefetei tipărite sub semnătura lui Ștefan Ciobanu prezintă o analiză detaliată a operei lui Ștefan Ciobanu, în care el demonstrează că acesta este autorul stoinicului Constantin Cantacuzino. Textul acestei lucrări este împărțit în două părți: una care prezintă argumentele care susțin teoria autorității lui Ștefan Ciobanu, și alta care prezintă argumentele care susțin teoria autorității lui Constantin Cantacuzino.

N.A. Ursu a pus în evidență o serie de formule care se întâlnesc în operele lui Ștefan Ciobanu și Constantin Cantacuzino. Într-o lucrare deosebit de interesantă, intitulată „Argumentele paternității”, autorul prezintă o analiză detaliată a operei lui Ștefan Ciobanu, în care el demonstrează că acesta este autorul stoinicului Constantin Cantacuzino.

foarte ușor peste o altă realitate evidentă: atitudinea antiigienă a autorului istoriei Tării Românești; tocmai asupra acestui fapt a atras atenția și D. Onciul, arătând că „după felul cum autorul vorbește de greci, e îndoielnic că el ar fi Constantin Cantacuzino, el însuși fiu de grec”. Este evident că interesul stoinicului pentru istorie putea fi un mobil pentru a scrie o cronică a Tării Românești, dar el, grecul, constantinopolitan, nu putea fi împătimitul apărător al continuității și romanității poporului român. Să nu se uite că pînă și în ontologul studiilor de la Padova el nu figurează ca român: D. Constantin Cantacuzescu constantinopolitan.

Intru contestarea lui Teodosie, s-a mai trecut și peste alte argumente, care nu pot fi socotite „subrede”; unul dintre acestea, observat încă de Aron Densușianu, e buna cunoaștere a realităților transilvănene și „predilecția [...] pentru românii de acolo”.

Ștefan S. Gorovei prezintă o analiză detaliată a operei lui Ștefan Ciobanu, în care el demonstrează că acesta este autorul stoinicului Constantin Cantacuzino. Textul acestei lucrări este împărțit în două părți: una care prezintă argumentele care susțin teoria autorității lui Ștefan Ciobanu, și alta care prezintă argumentele care susțin teoria autorității lui Constantin Cantacuzino.

VIATA CĂRȚILOR

STUDII

cu cum, delertindu-ne cu roadele pămintului, rareori ne gîndim la drumul parcurs de sîmîntă pîră a demnului fructul degustat de noi, citim bunăoară și romanele lui Brebeanu, Sadoveanu, Camil Petrescu — etc. — absolut fără a-l avea în vedere pe modestul lor precursor întru ale respectivei specii literare. Intra-adevăr, citind, recitînd „Ion”, ori „Baltagul”, „Patul lui Procust” — de ce ti-ai aminti de romanurile unor ion Chica, Kogălniceanu, Pelimon, V. A. Urechia, Alexandru Cantacuzino, Bolintineanu, chiar, cu ale lui „Manoil” și „Elena” Panzari Ghica, Radu Ionescu, C. Aricescu, Bușoreanu, Barozzi? (Ca să nu mai pomenesc de cei în paranteză și alte nume, de-a dreptul anonime pentru lectorul nespecializat, de aș zice, un „Mihail Porfiru”, un „N. Moreanu”, C. Boerscu, Ion Dumitrescu, Movileanu, D. Dăscălescu, I. N. Șoimescu, C. Halepșu și alții încă). Nume care, totuși, au semnat romane, fie ele și de dimensiuni unor povestiri, nuvele mai întinse, constituite, acestea, în lectură înaintașilor noștri cu mai bine de un veac în urmă, — fiindcă eseu de față al lui Dan Mănușă, „Lectură și interpretare” explorează „romant”-ul deceniului șase al secolului trecut, deceniul post-pasoptist 1850—1880.

ARHEOLOGIE LITERARĂ

Arheologie literară prin urmare, am spus, încă din titlul acestor însemnări despre cartea autorului, O incizie în timp, spre a-l surprinde palpitul, marca și — așa zice eu — pafumului vremii, de necontestat, lată o „seventă” din „sănele inimii”, „romaniul” lui Kogălniceanu: „Toate orasele care au ambiția de a se numi capitală a unei țări mari sau mici, fie imperiu, regat sau chiar principat (1), au câte o primărie favorită. Aceasta este locul plăcut unde se adună gloata de boșai sau de acei cari volesc a fi crezuți de boșai, de tirib-urle, de curiozi, de alevațori după havadisuri — (purități limbii noastre benevolesc a-mi terta această expresie barbară (2) — de femei à la mode, de lozete, de oameni de lume, de tineri anghotant, dând și genemlele, ridera, de lei și parale și, în sfîrșit, aceea gloată care prin o generală convenție — lertată-mi că nu zic conveniune (3), se numeste obștină societate aleasă, cînd de multe ori ea este foarte amestecată”.

FILOLOG ȘI ISTORIC

Tendința de valorificare, evoluare, situare în context cultural și corectă înțelegere a operelor cîntărilor români din secolul al XIX-lea se manifestă cu o anume pregnanță, prin studii monografice, prin demersuri comparatiste, prin reinterpretări. O asemenea contribuție reprezintă lucrarea lui Valeriu Nînu și Traian Vedinas consacrată lui Timotei Cipariu (*). Cartea celor doi cercetători analizează opera filologică și istorică a eruditului transilvănean, ascad dimensiunile fundamentale pentru gândirea și scrierile acestuia, pe parcursul a patru decenii. Autorii încep prin a schița climatul de înnoiri intelectuale și culturale în care a evoluat și la care a contribuit Timotei Cipariu, sitund astfel într-un cadru mai larg publicistica acestuia, „Organul luminării” și „Arhivul”.

Se relevă astfel participarea filologului transilvănean „la principalele izbznii culturale instituționalizate ale românilor”. Gîndirea cipariană este pusă în legătură cu întregul fenomen cultural din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, dar și cu aspecte generale din cultura românească. „Timotei Cipariu reprezintă un anumit tip de cărturar, de vocație și erudiție umanistă, inaugurat de Dimitrie Cantemir, reprezentat în secolul al XIX-lea nu numai prin „părintele filologiei române”, ci și prin Ion Heliade Rădulescu, mai apoi prin B.P. Hasdeu, iar în secolul XX prin Nicolae Iorga”. Mai detaliat sînt analizate apropierile dintre Cipariu și Andrei Șaguna, întrucît, subliniază autorii, „în lupta pentru emancipare românească, apropierea sînt mai importante decît diferențele”. Și

Radu Comănescu prezintă o analiză detaliată a operei lui Ștefan Ciobanu, în care el demonstrează că acesta este autorul stoinicului Constantin Cantacuzino. Textul acestei lucrări este împărțit în două părți: una care prezintă argumentele care susțin teoria autorității lui Ștefan Ciobanu, și alta care prezintă argumentele care susțin teoria autorității lui Constantin Cantacuzino.

CARTEA DE DEBUT

Plutirea lui Argo

1. După un prim volum colectiv de debut poetic, intitulat „Argonauții II” și apărut în 1980, editura „Dacia” publică acum această „Argonauții II”. Cîteva cuvinte despre maniera de realizare editorială se cuvîn a fi spuse.

„Argonauții II” este foarte bine conceput. În primul rînd, conține numai 8 autori și le acordă suficient spațiu tipografic, aproape pe egalitate. În al doilea rînd, grupul de debutanți este omogen ca vîrstă, cei 8 fiind născuți între 1950 și 1960. În al treilea rînd, se asigură toate informațiile necesare, iar cartea nu poate fi acuzată de „regionalism”, chiar dacă majoritatea poezilor sînt bănățeni.

VITRINA

ION CĂPĂREANU: „Eselul unei reflecții”. C. Ștefan. Editura „Junimea”. Lucrare dedicată personalității multilaterale și contradictorii a lui C. Ștefan, incercînd o apreciere a gândirii teoretice și activității social-politice a acestuia, afirmată în momentele hotărîtoare ale istoriei noastre naționale în domeniile politic, social, al gândirii social-politice, și literar.

ANDREI ROTH: „Shakespeare”. O lucrare de sociologie. Editura Dacia. Studiul dedicat principalelor teme ale operii shakespeariene și a cîtorva piese reprezentative ale poetului, insistînd asupra concepției tragice ce se află în cîntecul acestui operă considerată ca un întreg artistic.

DAN DAVID: „Podul cu fin”. Poeme. Editura „Cartea Românească”. Placheta intimpinată care nu sînt decît douăzeci și două de versuri, miresmele acestui univers sînt se abată peste Podul cu fin din comuna Berca.

CRISTIAN POPESCU

CRISTIAN POPESCU: „Cuvînt înalt”. Poeme. Editura Cartea Românească. Carte de debut, în al cărei ultim poem autorul mărturisese de modestie: „Asta-i tot ce-ai vrea și eu de la viață: cînd s-or stica mamelele, asta de-acum, din vitrine, să te faci pe-alea noi după chipul meu, să-mi semene. Să se mîndrească și copiii mei cînd or trece prin față pe la „Adam”.

GEORGE ZAHARESCU: „Copiii teribili ai operelor și marea lor dragoste”. Muzicală. Suliță de interviuri cu aproape treizeci de personalități ale scenei de Operă, recomandată de muzicologul Petre Codreanu ca „o dezbaterie vie, inteligentă, responsabilă, adîncă, plină de sugestii despre erudiția operetei și muzicalului”.

GEORGE ACHITEI: „Frumosul dincolo de artă”. Editura Meridian. Colecția Biblioteca estetică de-a lungul timpului, depășind domeniile artistice tradiționale.

CRISTIAN POPESCU

CRISTIAN POPESCU: „Cuvînt înalt”. Poeme. Editura Cartea Românească. Carte de debut, în al cărei ultim poem autorul mărturisese de modestie: „Asta-i tot ce-ai vrea și eu de la viață: cînd s-or stica mamelele, asta de-acum, din vitrine, să te faci pe-alea noi după chipul meu, să-mi semene. Să se mîndrească și copiii mei cînd or trece prin față pe la „Adam”.

CRISTIAN POPESCU

CRISTIAN POPESCU: „Cuvînt înalt”. Poeme. Editura Cartea Românească. Carte de debut, în al cărei ultim poem autorul mărturisese de modestie: „Asta-i tot ce-ai vrea și eu de la viață: cînd s-or stica mamelele, asta de-acum, din vitrine, să te faci pe-alea noi după chipul meu, să-mi semene. Să se mîndrească și copiii mei cînd or trece prin față pe la „Adam”.

geo ciolcan

De peste două mii de ani reverberază Istoria prin fața de eroi. Coloanele de timp ce sune-n noi, Susțin o boltă de-mpăinare, trează.

Riurile țării

Vin riurile țării dinspre munți
Băzind cimpia-n evantai de ape,
Spre Dunăre să lege albe punți
Și Marea s-o aducă mai aproape.

S-au despletit izvoarele și curg,
Oglindă sevătoare peste țară,
Ca sub bagheta unui demurg
Din virf de munte apele coboară.

Curg riurile repezi de pe deal
De parcă anotimpul lăcrimează.
Muntenia, Moldova și Ardeal
Suroi de riuri ni se-năpășează.

Pe Prut, pe Olt, pe Mureș noi venim
Cu cintece de stirpe milenară,
Și riurile maiestuos chiiim
Frenetic desenează peste țară.

Vin riurile țării spre cimpii
Purtind din munți, efugie solară,
Superbe brate-ninse, argintii,
Aterre vii în templul nou de țară.

Fintina românească

Fintină răsărită-n vechiul lur
Cu rădăcini pierdute-n depărtare,
Din apa ta curată au băut
Acel care ne-au fost de mult izvoare.

Din apa ta, clepsidra peste noi,
Ne-am pământit intrarea-n primăvară
Cind fragede și despletite ploii
Își sârutau oglianda-nții eroi.

Din apa ta noi ne-am făcut izvor
De viață lungă, ca din apă vie,
Săpînd prin veac adînci fîntîni de dor,
Cumpene drepte pentru veșnicie.

Ne-ai fost răcoare densă peste frunți
Imbrobonate de toridă vară
Și-n sacral ritual, în sat, la nunți,
Te bea mireasa costă și fecioră.

Dar într-o zi sau într-un veac, nu știu
Prea bine, timpul alergic pe cai,
Curato-ți undă-n ochii străvezi
S-a tulburat de chipul lui Mihai.

De-atunci te uși c-un ochi aprins la cer
Spre cumpene pe zare deșertate,
Si-n asfințit, scripore de hanșer
Picuri pe rană lacrimi nesărate.

Fintină adormită-n iutul sfînt
Din care faci ca apa să își nească,
Prin noi te re-normezi ieri în pămînt,
Să reapiți, fintină românească.

și deodată în întunericul ce ne înghite
Pulm cite puțin, personaj și înmăpărate
Aș simți mîna unui copil
Refacînd cu trudă și nesiguranță
Culoarele și contururile
Aceleiași întîmpieri pe un coșet perfect liniat

„Malucinatii!” ar șopti suflul
și eu nu vreau să-l aud
mă încapătinez să rîmîn pe scenă
să-mi repet pină la nebulina rolul
pină ce din jobenul directorului
ar ieși, în sfîrșit, în loc de iepurele speriat
mica mea înmăpărate
și toată lumea ar aplauda, ar aplauda

Studiu după model
Aici, în zmeuriș, coapsale tale iluminate,
Iacome, pradă roșilor micilor fructe,
În tură șoapte izbesc clopotul greu
asemeni cireșelor căzînd în iarbă

vorbele de iubire coclesc arama ascetă
pină ce o simetrică singurătate desparte
pămîntul de apă,
iarba de stele,
curiculul meu drept de curiculul tău sting.

Grădini și statui
aici, în grădini, printre semețele roșii
și verdele alintat al ardelor
mai trist îmi e trupul
și mai bătrîn

tot astfel la marginea imperiului
în micul oraș cu turle și ziduri de cetate
gîndul îmbătrînește,
se smîntește

doză imagini dragi acestea
dar sărac
ochii orbi ai statuii mai multe au văzut
chiar dacă citeva secole sînt pămînt au visat
și valurile mării ca un gang predestinat
ii sfarmă puțin cite puțin,
cutremurată îi mingii aici, în muzeu
pe furii îi ating, cum ai sufla peste
o luminare

in așteptarea interzisei plăceri

Copiii mei sînt buni, drumul...

C e vorbă mai e și la orașeni! În
treacă! Vin la matala mamaie, c-am
făcut un tur cu mașina prin țară,
în treacă! Iau o îmbrăcatură că pierd
rata de zec, în treacă! Te îmbrățesc! Păi,
ce „în treacă” am eu copiii?

De ieri s-o apucată s plouă. Sus teapănă,
acolo, nu puteai să stai, torni de-o venit pîrlit
pină-n poartă: s-o orăbuși pămîntul de ațu
udătură. Or, că nu mă văd scăpăta de străchini
puse prin oclă, Chitără prin acoperis, că nu
mai borte are. Copiii, Copiii mi-au dat parale
să-l repar. Da, ce, vine alde Virloaga? Face
naveta, muncitor la cărămidă, om la femeie
simbătă, duminică se îmbrătă și prinde-l ducă
poti.

Pe noi, sting și drept pantofilor, toată lu-
mea ne găsește în poartă, în grădină, în casă.
Dau navală:
— o lingură de untură...

oleacă de borș de puțină și niște patlagele
dacă vrei că mie mi le-o mîncat gărgăriele!

— Dacă le apărai cu celofan, stăteau pe
curpân. Așa... de... La mine patlagele sînt
hulite și pastaia de fasole are opt boghi.

— Sarut mîna, mamă Lino!
— Să trăiești, băiete.
— Dă-te mai încoala, să nu te lovim cu min-
gea!

— Ei, voi cu ale voastre, eu cu ale mele. Și
factorul iza n-avea gură să strige, mi-o pus
penala la cutie și s-o dus taman la capătul
celălalt al satului. Amu, îl pîndesc să iscălesc
actul, că nu l-o iasa pe om să pătească ceva.
Vezi, Mardare, n-o vrut să intre în colectiv și
pace. Umbra și amenința:

— Nu dau nimic pămîntul e al meu, să nu-mi
călcați pragul, că bag furca de fier în voi!
— Singur nu poți trăi, i-am zis.
— Taci, fa, că te la mama ciorilor!

Si acum iaca, n-are nici cal, nici cărută, se
duce la porcărie să aducă un sac cu păpușoi
în schinare și ăla dat de pomana Valeu, dar
cu omul iza n-ae insera în casă. O bucată de
mămăligă mucegăită să mînie, dar nu-mi tre-
buie. Trandafiră, mai pune niște pasat la cei
mittel, n-auri cum chirăte. So, boală, so, sari
la găini, hai? Las' că te vir eu în oală. Nu
vezi, ce scrie aici, noră-mea?

— Mamaie, țip-te tare. Venim o liotă să-l sâr-
bătorim pe Dumitru. Rătăcul cel bătrîn și co-
șul peștii să fie tologiți în farfurii, plita să
duduie de jărătec și crisnicul să-l pu la vedere,
că mergem la izul lui Cirilg.

De ce n-o fi trecind Frusina, amu, să-l arăt
negru pe alb că-mi v-o mai zice, așa fac, stau
pe an. Cînd au și ei vacanțe.

— Nu ești femeie cumsacade, nu te-ai lăpt de
nici un fecior. Te scoli cu noaptea în cap și
stai în drum să te colbășească vitele.

Da, mă lustrușilor și negrilor și sting și drept
și pantofi și cum v-o mai zice, așa fac, stau
în drum, la poarta mea, nu stingheresc pe ni-
meni, v-așed pe voi și stau alături și mă uit.

E... se supără dumnealor vecinele că văd cînd
brigadirul le cam înghiontește, că-i dă rachiul
peste gard și cloșca cu pui să le jerte că n-au
făcut ziua de muncă la colectiv. Dar ce să
fac? Eu is femeie bătrînă. Om nu mai am să-l
ingrijesc; că tare-i ghine cu om la casă. Co-
pacul iza-i de un leat cu el. Zicea: „lasă-l
asa, nu-l tăia, să mă pălească crengile atît cît
oi trăi și ai grijă, femeie, să-mi pu o căchîță
de fin în proșop să-mi fie moale cînd oi muri”.

Ce știți, voi lustrușilor, Neculai m-o furat de
la părinți. N-am avut nici o poiată să m-as-
cund așa de săracă am fost, dar lui nici că i-o
păsat. O zis: „hai fa, că nu te mai las'!” și
am trăit ghine, și am trăit ghine, cîinci feciori
mi-o făcut și el tot mă ducea în deal...

În zori era o tropăială în ogrăzi, oamenii își
dădeau vitele la cireadă, apoi oile și ultimii
plecaci copchii:
— Ioane... unde duci gîștele, băă? !
— La Baltă Săracului, de vale.
— Mîine merg și eu într-acolo...

De mult nu v-am scîmbiat șireturile, la noi
la comperativă erau numai mîci. I-am scîmbiat
pămînt, am aducă din cele late și negre.
Geore manifestă slugăriele, dar
de mult nu v-am scîmbiat șireturile, la noi
la comperativă erau numai mîci. I-am scîmbiat
pămînt, am aducă din cele late și negre.

Pe voi, Neculai, o plătit un pumn de parale
să vă poarte de sărbători și cînd o dat războiu
peste țară, v-o luat în traistă. Zicea că dacă-i
retează picioarele să-și vadă măcar pantofii.

marina devesel

Ei, dragă Neculai, cînd te așteptam torceam
lingă geam să am oleacă de lumină, cecam
mămăligă pe plită, o freacam cu usturoi și tur-
nam oloj din sămînță de cîneapă. Și ai venit în
coate, tirind traista cu pantofii negri — pan-
tofii umbrați, uite-l stau cu ei... cu scrisoarea
noră-mii și am să le spun cînd vin: „că prea-s
pustie aici, că mă întorc, că mă suces și că
banii lor nu-s de mine”.

— Te-ai, ja, bate toba, apă cu fierul iza în
ziua de azi, în loc să iasă nunta o țest cumătria.
Să fiți sănătoși dimpreună, măică!

Se desfăcuze ziua.
— Mamă Lino, țu-ai venit neamurile...
— Bunică, sărut mîna.
— Ce faci, băbuț?
— Bine te-am găsit!
— Unde ne culci?
— Ai o perie de haine?
— Dă-mi o căldare s-aduc apă.
— Mamă, stai aici, pe prispă, că-n ograda
asta ne-ori descurca noi.

— Bunică, imi dai vole să lau ouăle din
poiată?
— Da, Vlad, măică, să întri cu grijă că-n pa-
nerul din dreapta e o cloșcă și te ciocăne. Să
n-o zgîndări și treci ușurel pe lingă buhai că
aista nu știe de sață, îndată te inghite.

— Dar pe matala, nu?
— Mai intii pe tine că ești fraged, cu mine
ce să faci, is bătrînă!
— Da, dar cu matala se satură!
— Mamă soacră țim-ai adus batic, niște ma-
terie.

— Apăi, voi mă țineți numai în mătăsuri și
parfumi. „Baba Lina imparfumată”. Dacă ai
copii. Ai mei au fost ca sfinții. Nu s-au certat,
nu s-au bătut. Au fost buni la mîinte. N-au
lepatat cartea. Asta-i fala mea. Ce dacă sînt

risipiți. Peste tot locul is oameni. Tu ești doftor,
tu director, tu, Dumitre inginer, Traiane, tu ești
macaragi. Iar tu Petre, parcă ai isprăvit con-
strucțiile...

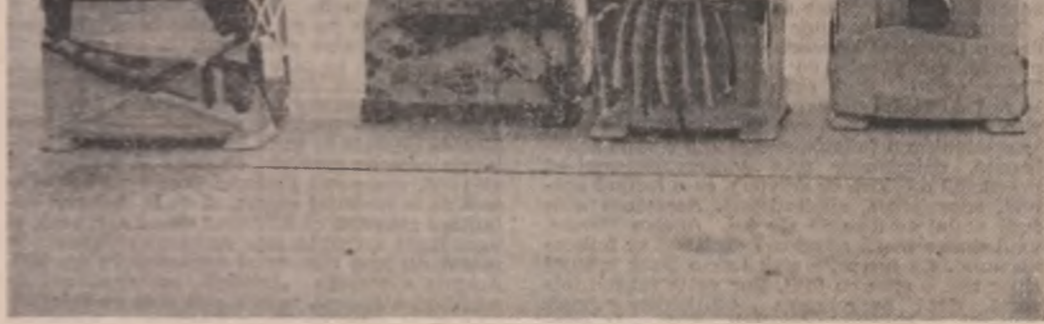
— Ne ții mîinte, babo.
— Păi, nu sînteți copiii mei?
— Pareă-s nebune găinile, se ouă în paner
după casă. Ia duce-ți-vă acolo!
— Mamă, cînd am trecut prin Iași, am oprit
la găzdoaia, coana proteasă, s-o întrebăm de
sănătate.

— Bine atî făcut, măică; rînd pe rînd atî
stat sub acoperișul ei. La ea atî dat examenele,
la ea v-ați îmbolnăvit, v-ați dus cu fete. Și eu
tăboream cu schinarea, străchini, linguri, piine,
fasole, lemne...

— Ziceai să ne ajungă pe șapte zile...
— Bulion, buruienii pentru borș, fructăria de
pe fătă pămîntului că mi-o pus omul meu în
ogradă pomi de neam bun. Cămășile le făceam
vălăcut și le puneam în sac să le spăl în covată
cu lesie.

— Mamă soacră, cînd vom pleca să ne dai
usturoi.
— O cherit definitiv usturoiul. Am pus să-mi
mîntă astă primăvară și n-o țest. Am eu de o
parte din cel baib, cînd muști din ei strigi
ma-mă! La fiecare v-am pus fasole cărăngeie
și din ăla gonț, oleacă de ceapă, nucile sînt
cam sece...

— Hai, noroc, mamaie, ce bei, rachiul, vin ori
bere?
— Mă, bunelu-tu Antighin avea o vorbă:
„cînd bei rachiul zice rachiul — stai că mergem
odată; cînd bei vin — du-te că te ajung și
berea du-te acasă c-avem timp să stăm de vorbă.
Așa că dați-mi oleacă de afinată că n-am
chef la noapte să stau de strajă.”

Ceramică de Vasile Cercel

mihai ruja

Al vostru

Ai de mult sînt al vostru
Incit mi-ar trebui
O mie de ani
Să mă pot despărți de voi
o singură secundă.

Ochiul de veghe

Lasă-mă să nu mor
sau mai bine să nu-mi moară inima.
Mută-mă, de vrei, într-un munte
sau într-o apă
sau într-o stea
sau într-o rază de lumină,
Să fiu ochiul de veghe al veșniciei.

Legea

Copil fiind,
Copii sculptat visele
în pietrele Crișului Alb
Tirziu,
m-am drumor
din drumurile mele
să le privesc chipul,
Cutremurindu-mă,
am descoperit legea
reversibilității timpului.

Boală astrală

Sînt suferind de o boală astrală
Asemenea altor poezi
Vînd vise din steaua natală
Și cred în o mie de vieți.

De-aș ști...

O, de-aș ști, în adînc, pină unde
Își au răsfîrîtă obriaș, nestîine izvoare!

M-aș preface-n izvor, și-n pămînt aș pătrunde
Să mă vîrs cu Olturi, cu Jii și cu alte riuri
în Mare;

O, de-aș ști rădăcina muntelui nîns
Pe ce oase-și culcă ultimul grăunte!

M-aș preface în statui de granit nevinvate,
S-aprind de dragoste lăcureți pe munte;

O, de-aș ști grîul la ce galben visează
Iarna, cînd zodia albă îl întreabă de frig!

M-aș preface-ntr-un bob, cînd noaptea-l
germinează
Și miracolul vieții să-l aștept și să-l strîg;

O, de-aș ști ciocirîia în zborul ce vede
Și pină unde înalță răscolitorul tril!

M-aș preface-ntr-un zbor peste pădurea
verde,
Punîndu-mi aripi doar din flori de april;

O, de-aș ști toate, toate numele Erorilor
Care stau la temelia Cetății noastre vii!

Le-aș scrie numai cu metafore de dor
Pe Cartea de pămînt a Maicii Românil.

De peste două mii de ani

De peste două mii de ani, din veche vîi,
Nu ne-am plecat la fulgere ori vînt.

Cu rădăcini de Patrie-n pămînt
Și ram în evantai, ca o altă țară,

Ne-am înălțat în vatra milenară,
Statui de munți, de ierburii și cimpii.

Pentru zidirea-acestei Românil
Ce nume de Eroii ne inconjoară?

De peste două mii de ani sîmînța cade
De-a lungă și de-a latul pe agor

Pulsînd apoi în bobul roditor,
Sculptat în porți și-n ceruri de arcade.

Belșugul Țării dacă ne pătrunde
În case, în paner de bucurii,
Pentru zidirea-acestei cîtorii
Ce fier de plug mai ruginește? Unde?

De peste două mii de ani, de la-nceputuri,
Ni-i veghea, trudă, și la stat și-n mers.

Aici la noi, în sacral univers,
Ne-am iscolit cu viața doar pe scuturi

Și din scilpiri de paloșe-argintate
Noi ne-am aprins lăcureții-făclii.

Pentru zidirea Țării, pe sub gîli,
Ce tropot depărtat, și azi mai bate?

liliana ursu

larba de mare

Izbucnește în bucătărie ca un delfin
în asfințit
mireazăm cotropitoare luind prizonieră
pină și singurătatea banalului ceas
de roboteață.

Te pămîmiește cu adevărul ei simplu, umil,
Te înspăimîntă libertatea
ce stă să trîmpă din plîpînda ei suflare.

Și o fierbi pină înnegrești ceainicul,
pină înnegești lumea cu disperarea ta
de pămîntean în noiembrie
și fierbe, fierbe pină ce ființa ei
neîncăpătoare de acum
invadează cele 10 etaje, cele zeci
de bucătării

cocoțate în pomul vieții,
cele sute de femei ce au uitat de mult
iarba de mare
farmecele iubirii. Punct și de la capăt.

Cireșele iarna

as strălucina o întimplare mărunță
din cele ce se petrec acasă, în brașul tău
încoadată pe munte, la mare sau cînd iubim
as sufla apoi peste ea, cum suflă peste
luminările bradului
cu gîndul că anul viitor va fi mai bun,
mai îndurător

teatru

Un turneu ambițios

Turneul, din luna octombrie, al teatru-
lui brăilean, se înscrie sub semnul
ambitiei. Repertoriul a cuprins două
piese românești și două din drama-
turgia universală (excluzînd „Ultimul
secol”, care nu figura pe afiș).

În viziumea lui Mihai Lungueanu,
Ippocritii „naivi” ai lui Teodor Mazilu
din „Mobiă și durere” apar aldoma
unor „ingeri”. Străiele lor albe re-
prezintă însăși fațada lor morală,
jongleria cu principile, în numele
cărora cred că acționează. Mîmarea,
în cazul lor, e atît de profundă, încît
devine o a doua natură. În această
stare generală de falsă activitate, de
agitatie sterilă, propovăduitorii „bi-
nețului” social, ai „progresului” sînt
„inocenți” în alb, alinucind încon-
șienții dînr-o beatitudine în alta,
dînr-o venalitate în alta, „încercînd
să-și însușească obiceiuri străine de
ei, de gustul, memoria și formațio-
lor. Desorul dîlapurilor uriașe, prin
sertarele” cărora orbescălește, intră și
iese personajele — nu sîntetizează
ideile piesei și nu se alătură meta-
forilor costumelor. Concretețea dîlapu-
rilor nu concordă cu abstractiunea
semnului „timp oprit în loc — pro-

gradeze, după situație. Incărcătura de artificiu a personajului ei, Mihai Stoicescu este un Armătăs (fățetico) mestic, exasperat de probele fătetice la care-l supune Lizica (Ildy Codres- cu). Jocul actorului — care nu-și de- pășește emploi-ul — este atît de pon- derat, încît uită să-l facă ridicol. Doar prin raportare la pretențiile și agresivitatea Lizicăi, Armătăsu se de- mască. Imbrăcat în arlechin, în par- tea a doua, Armătăsu va vorbi către sală cît se poate de uman, anunțînd cu-și sfîrșitul. Ildy Codrescu este o Lizica volubilă, plină de toa- ne și ambiții. Două personaje interesante sînt Geore și Ure- cheatu, în realizarea actorilor Marin Benea și Geore Custură. Primul își constituie rolul într-o extraordi- nară mobilitate de expresie, de atî- tudine și de gestică, moale ca o mo- luscă sau sprîncă ca un diavol, în opozitie totală cu jocul imobilității, al imposibilității arrogante, al celui de-al doilea, Prin Marin Benea. Geore manifestă slugăriele, dar și constientizarea privirii detașate, vădînd mîla la vederea personajului propriu. În concepția lui Lungueanu, Urecheatu — soferul bun la toate — devine maestrul de ceremonii al în- tergului „bal mascat”, încercînd, descurcînd, dirijînd „țetele” celor două familii concurente pe drumul inchi- puitel ascensiunii a emancipării. Pen- tru nivelul intelectual al celor satiri- zați comentariul simfonic — pe mo- mentul dirijării lui Geore Custură — este prea prețios.

Nicoleta Gherghel

Florile dalbe

La ceas de iarnă, cînd copilul din
sufletul fieceiuri se bucură și așteap-
tă puțin înfloriat, parcă nimic nu-i
mai aproape de inimă ca viersul și
cîntecul, așa strămosească lumină
coborînd prin vreme, prelînsă prin
timp, ducînd cu sine emoția auten-
tică.

Unțaru, Maria Deac, Vloriga Sandu,
Stefan Deaconita, Dumitru Zamfiru,
apoi tinărul interpret bănătean
Adrian Stanca, o revelație în concert
prin acuratețea și prezența scenică
(foarte tinărul culegător de folclor ne
dovedește din plin că „muzica băna-
teană” adevărată, autentică, n-a dis-
parut sub valul uniformizator, vulga-
rizat de prelucrări lăutărești pe ce-
lebre teme indiene sau de alte sor-
te, mai puțin certe); apoi excep-
ționala Floarea Calotă, cîntăreață de
aleasă tinută și contaminanții Valeria
Peter Predeșcu și Alexandru Pugna
acompaniați de un țaraf din Zalău,
într-un pitoresc dans, spontan și co-
lorat moment de nuntă țărănească
năsuădeană. La vreme de iarnă, la
ora translucească a zăpezilor, cîntecul e
o lumină vie, veghează sufletul nos-
trilor doritor de lucruri sigure. „Stobri-
zi-ne gîzda-n casă / C-afară nînge de
varșă / Și vîi vin colîndători / Noap-
tea pe la cîntători”.

Și parcă niciodată ca iarna, spre
sfîrșitul anului, cîntecul popular mai
cu seamă acela autentic, păstrat cu
grijă și respect, valorificat cu incre-
dute, nu ne umple inimile așa, alca-
tînd un fel de cupolă de siguranță,
un suport emoțional, un numitor co-

adrian alessiu

Calutul

Numele de Zmuchi îi venea de la „zmu-ctiu” și era cal.
Prima oară ajuns în acel depărtat cră-
sei de provincie, m-am dus la țigă sa-
cum mă-nvățase mama. Ea, saraca, de fiecare
dată când plecam de-acasă pentru mai multă
vreme într-un loc nou și necunoscut nu uita
să-mi amintescă de țară.
Vezi, zicea ea, cu stomacul tău... e mai bine
și pentru buzunar... și o rată prin piață și vezi
ce se găsește... altfel cu ce vei să-ți omori se-
rile? Gătește-ți singur!

— Așa că m-am dus la țară. Așa că m-am dus la țară și de țigă și de vindeau oi, boi, găște, găini și
curci, sumedenie de zarzavaturi, ici-colo cite un
cal.
— Cit dai calul, mosule? Îți întreb eu pe țar-
ranul care-l ținea de funia căpăstrului pe Zmu-
chi, dar pe care încă nu-l chema așa fiindcă el
încă n-ajunsesse să fie al meu.
— Omul îmi aruncă o privire întunecată din care
înțelesei imediat că așa, la prima vedere, nu
î-l inspira nici un fel de încredere, apoi oftă.
În timpul asta calul se-nvățat și plin de nervi
se tot răsuca-n jurul funiei, cătând parca să se-
dea cu spatele spre mine, iar eu c-un ochi stin-
tit acolo, mereu dansam în ritmul lui ferin-
du-mă de coadă sau de vreo copită bulucășă.
— Dacă ai fi om de cal, răspunde acesta, eu
ți-aș zice să-l lei așa, să dai ceva de băut și
gata. Dar dumneata nu ești de-așa ceva. Se vede
după haine!

— Imi veni să rid. Poate asta l-a dat un dram
de încredere ca să mai lungescă vorba cu mine.
Apoi, ca un fel de examen după capul lui, mi
dădu în mină fringhia căpăstrului și-o luă-nainte
spre circiura din capul țigului, zicându-mi
ca unui argat:
— Hai!

Legai calul de-un stîlp al prispel, găsrîm o
masă-n apropiere și cerul o sticlă de vermout
rosu, căci altceva de băut n-aveam decît sam-
panie.
— Si ce-al să-l dai de mîncare? Cu ce-ai să-l
ții? mă-ntrebă omul în continuare.
— Atunci îi explicai unde lucrez și cam ce pos-
ibilități aș avea, iar el dădu din cap în semn că
a înțeles.
— De-ar fi să fie pe mine! Eu n-am cu
ce-l mai ține, mi se confesă el. La noi mulți
le dau drumul slobozi pe miriște, fie ce-o fi.
Tractorul i-a luat locul calului. Nu țere de mîn-
care, nu se-mbolnăvește, trage cît pui pe el și
nu trebuie să-l crești. Așa zic toți.

— Hai, mai dă un chîl!
Am mai dat un chîl, apoi niste crîmîți foarte
sărări și arși de care moșul se arătă foarte mul-
tămit și zise că se vede că sint un domn, încu-
chil și... un pol pentru căpăstru și ne despăr-
tăm. Animalul încercă să se smulgă, dar îl li-
nistii. Părea totuși nervos.
Pe drum, să fi mers așa de vreo oră cu ca-
lul la mină, imi veni să-l încolec. Prea era cu-
minte și mergea linistit în urma mea. Se obiș-
nuise. Îi mingii coama roșiată apoi îl trăs-
ei în santă lângă un podet de beton vărut cu
alb. În jur nici lîpenie de om, leșesem dînt-un
sat și pînă cînd să intru-n altul mai era o bu-
cată bună de mers. Soarele asfințea pe după
dealurile din față desînșind pe cer hărți singe-
rii în care coama armăsarului roib de lîngă
mine se răfîra ca o mătase în flăcări. Îi sim-
ții botul umed și răsuflarea fierbinte pe dosul
mîinii și-l înțeleses. Avea și el nevoie de un
prieten. Intorsei palma, el mi-o cuprînsese între
buzele groase așa cum fac caii, apoi ușor,
proptindu-mă de podet, încălăcui.

— Poni la pas ca și cum nimic nu s-ar fi-n-
tîmpiat și nu-l grăbi. N-aveam nici un inter-
s să-o fac. Scurtăram drumul pe malul mîstăurii
al unui riu și curînd ajunserăm la santier, dar
peste deal, venind deci din afara comunei.
Paznicul nu se aștepta la aceasta și tocmai mo-
țăia lîngă stiva de lemne pentru schelă, așa că
se sperie rău.

— Rău sau bine? Poate să fi fost bine pentru
mine ca să-mi dau seama încă de la-nceput cu
ce drăcovente de mîrtoasă m-am ales.
— Calul se ridică pe picioarele dinapoi ca la

circ, să-și loc și zvîrlit prin aer ca un arc
impungînd cu ouă de bălegă coroanele prunor
și stivele de materiale.
După acest scurt intermezzo aerian, ajunși
ar cu picioarele pe pămînt, adică el, eu tot
acolo unde eram, adică-n spînzare, lu încep
dans!

— Hui Zmuchi... nie Zmuchi... mîncă-te-ar
boala de zmuchi... cu tata... hoo! Cu tata,
Zmuchi! Iar paznicul ridea de i se clătinau
falcele.
Și Zmuchi i-a rămas numele.
În anul acela Zmuchi a fost totuși pentru
santierul nostru. Fără el nici că s-ar fi putut
face așa repede lucrarea.
Zmuchi era ma-ara noastră, adică mai
bine zis motorul, el ridica deodată nu-stiu-
cite găleți agățate de-o funie petrecută peste
doi scripeti, sus pe schelă, ba încă se-nvățase
ait de bine cu noua lui menire că nici nu mai
trebuia întors.
La comanda „macaragiului” — sus Zmuchi!
el o lua înainte. Apoi ca să dea jos gălețile
sau tîrgile goale acesta striga „juri!” și calul
o lua înapoi, cu spatele, pînă sub schelă.
„Are marșalier” Zmuchi, îl lăuda „macara-
giul” nostru așa cum la circ dresorii laudă mul-
tă mult decît trebuie un cal care știe să citească
literele. Pe urmele lui să făcuse sant.
Dar Zmuchi mi era bun și la altele. Tră-

— Cit dai calul, mosule? Îți întreb eu pe țar-
ranul care-l ținea de funia căpăstrului pe Zmu-
chi, dar pe care încă nu-l chema așa fiindcă el
încă n-ajunsesse să fie al meu.
— Omul îmi aruncă o privire întunecată din care
înțelesei imediat că așa, la prima vedere, nu
î-l inspira nici un fel de încredere, apoi oftă.
În timpul asta calul se-nvățat și plin de nervi
se tot răsuca-n jurul funiei, cătând parca să se-
dea cu spatele spre mine, iar eu c-un ochi stin-
tit acolo, mereu dansam în ritmul lui ferin-
du-mă de coadă sau de vreo copită bulucășă.
— Dacă ai fi om de cal, răspunde acesta, eu
ți-aș zice să-l lei așa, să dai ceva de băut și
gata. Dar dumneata nu ești de-așa ceva. Se vede
după haine!

— Imi veni să rid. Poate asta l-a dat un dram
de încredere ca să mai lungescă vorba cu mine.
Apoi, ca un fel de examen după capul lui, mi
dădu în mină fringhia căpăstrului și-o luă-nainte
spre circiura din capul țigului, zicându-mi
ca unui argat:
— Hai!

Legai calul de-un stîlp al prispel, găsrîm o
masă-n apropiere și cerul o sticlă de vermout
rosu, căci altceva de băut n-aveam decît sam-
panie.
— Si ce-al să-l dai de mîncare? Cu ce-ai să-l
ții? mă-ntrebă omul în continuare.
— Atunci îi explicai unde lucrez și cam ce pos-
ibilități aș avea, iar el dădu din cap în semn că
a înțeles.
— De-ar fi să fie pe mine! Eu n-am cu
ce-l mai ține, mi se confesă el. La noi mulți
le dau drumul slobozi pe miriște, fie ce-o fi.
Tractorul i-a luat locul calului. Nu țere de mîn-
care, nu se-mbolnăvește, trage cît pui pe el și
nu trebuie să-l crești. Așa zic toți.

— Hai, mai dă un chîl!
Am mai dat un chîl, apoi niste crîmîți foarte
sărări și arși de care moșul se arătă foarte mul-
tămit și zise că se vede că sint un domn, încu-
chil și... un pol pentru căpăstru și ne despăr-
tăm. Animalul încercă să se smulgă, dar îl li-
nistii. Părea totuși nervos.
Pe drum, să fi mers așa de vreo oră cu ca-
lul la mină, imi veni să-l încolec. Prea era cu-
minte și mergea linistit în urma mea. Se obiș-
nuise. Îi mingii coama roșiată apoi îl trăs-
ei în santă lângă un podet de beton vărut cu
alb. În jur nici lîpenie de om, leșesem dînt-un
sat și pînă cînd să intru-n altul mai era o bu-
cată bună de mers. Soarele asfințea pe după
dealurile din față desînșind pe cer hărți singe-
rii în care coama armăsarului roib de lîngă
mine se răfîra ca o mătase în flăcări. Îi sim-
ții botul umed și răsuflarea fierbinte pe dosul
mîinii și-l înțeleses. Avea și el nevoie de un
prieten. Intorsei palma, el mi-o cuprînsese între
buzele groase așa cum fac caii, apoi ușor,
proptindu-mă de podet, încălăcui.

— Poni la pas ca și cum nimic nu s-ar fi-n-
tîmpiat și nu-l grăbi. N-aveam nici un inter-
s să-o fac. Scurtăram drumul pe malul mîstăurii
al unui riu și curînd ajunserăm la santier, dar
peste deal, venind deci din afara comunei.
Paznicul nu se aștepta la aceasta și tocmai mo-
țăia lîngă stiva de lemne pentru schelă, așa că
se sperie rău.

— Rău sau bine? Poate să fi fost bine pentru
mine ca să-mi dau seama încă de la-nceput cu
ce drăcovente de mîrtoasă m-am ales.
— Calul se ridică pe picioarele dinapoi ca la

circ, să-și loc și zvîrlit prin aer ca un arc
impungînd cu ouă de bălegă coroanele prunor
și stivele de materiale.
După acest scurt intermezzo aerian, ajunși
ar cu picioarele pe pămînt, adică el, eu tot
acolo unde eram, adică-n spînzare, lu încep
dans!

— Hui Zmuchi... nie Zmuchi... mîncă-te-ar
boala de zmuchi... cu tata... hoo! Cu tata,
Zmuchi! Iar paznicul ridea de i se clătinau
falcele.
Și Zmuchi i-a rămas numele.
În anul acela Zmuchi a fost totuși pentru
santierul nostru. Fără el nici că s-ar fi putut
face așa repede lucrarea.
Zmuchi era ma-ara noastră, adică mai
bine zis motorul, el ridica deodată nu-stiu-
cite găleți agățate de-o funie petrecută peste
doi scripeti, sus pe schelă, ba încă se-nvățase
ait de bine cu noua lui menire că nici nu mai
trebuia întors.
La comanda „macaragiului” — sus Zmuchi!
el o lua înainte. Apoi ca să dea jos gălețile
sau tîrgile goale acesta striga „juri!” și calul
o lua înapoi, cu spatele, pînă sub schelă.
„Are marșalier” Zmuchi, îl lăuda „macara-
giul” nostru așa cum la circ dresorii laudă mul-
tă mult decît trebuie un cal care știe să citească
literele. Pe urmele lui să făcuse sant.
Dar Zmuchi mi era bun și la altele. Tră-

— Cit dai calul, mosule? Îți întreb eu pe țar-
ranul care-l ținea de funia căpăstrului pe Zmu-
chi, dar pe care încă nu-l chema așa fiindcă el
încă n-ajunsesse să fie al meu.
— Omul îmi aruncă o privire întunecată din care
înțelesei imediat că așa, la prima vedere, nu
î-l inspira nici un fel de încredere, apoi oftă.
În timpul asta calul se-nvățat și plin de nervi
se tot răsuca-n jurul funiei, cătând parca să se-
dea cu spatele spre mine, iar eu c-un ochi stin-
tit acolo, mereu dansam în ritmul lui ferin-
du-mă de coadă sau de vreo copită bulucășă.
— Dacă ai fi om de cal, răspunde acesta, eu
ți-aș zice să-l lei așa, să dai ceva de băut și
gata. Dar dumneata nu ești de-așa ceva. Se vede
după haine!

— Imi veni să rid. Poate asta l-a dat un dram
de încredere ca să mai lungescă vorba cu mine.
Apoi, ca un fel de examen după capul lui, mi
dădu în mină fringhia căpăstrului și-o luă-nainte
spre circiura din capul țigului, zicându-mi
ca unui argat:
— Hai!

Legai calul de-un stîlp al prispel, găsrîm o
masă-n apropiere și cerul o sticlă de vermout
rosu, căci altceva de băut n-aveam decît sam-
panie.
— Si ce-al să-l dai de mîncare? Cu ce-ai să-l
ții? mă-ntrebă omul în continuare.
— Atunci îi explicai unde lucrez și cam ce pos-
ibilități aș avea, iar el dădu din cap în semn că
a înțeles.
— De-ar fi să fie pe mine! Eu n-am cu
ce-l mai ține, mi se confesă el. La noi mulți
le dau drumul slobozi pe miriște, fie ce-o fi.
Tractorul i-a luat locul calului. Nu țere de mîn-
care, nu se-mbolnăvește, trage cît pui pe el și
nu trebuie să-l crești. Așa zic toți.

— Hai, mai dă un chîl!
Am mai dat un chîl, apoi niste crîmîți foarte
sărări și arși de care moșul se arătă foarte mul-
tămit și zise că se vede că sint un domn, încu-
chil și... un pol pentru căpăstru și ne despăr-
tăm. Animalul încercă să se smulgă, dar îl li-
nistii. Părea totuși nervos.
Pe drum, să fi mers așa de vreo oră cu ca-
lul la mină, imi veni să-l încolec. Prea era cu-
minte și mergea linistit în urma mea. Se obiș-
nuise. Îi mingii coama roșiată apoi îl trăs-
ei în santă lângă un podet de beton vărut cu
alb. În jur nici lîpenie de om, leșesem dînt-un
sat și pînă cînd să intru-n altul mai era o bu-
cată bună de mers. Soarele asfințea pe după
dealurile din față desînșind pe cer hărți singe-
rii în care coama armăsarului roib de lîngă
mine se răfîra ca o mătase în flăcări. Îi sim-
ții botul umed și răsuflarea fierbinte pe dosul
mîinii și-l înțeleses. Avea și el nevoie de un
prieten. Intorsei palma, el mi-o cuprînsese între
buzele groase așa cum fac caii, apoi ușor,
proptindu-mă de podet, încălăcui.

— Poni la pas ca și cum nimic nu s-ar fi-n-
tîmpiat și nu-l grăbi. N-aveam nici un inter-
s să-o fac. Scurtăram drumul pe malul mîstăurii
al unui riu și curînd ajunserăm la santier, dar
peste deal, venind deci din afara comunei.
Paznicul nu se aștepta la aceasta și tocmai mo-
țăia lîngă stiva de lemne pentru schelă, așa că
se sperie rău.

— Rău sau bine? Poate să fi fost bine pentru
mine ca să-mi dau seama încă de la-nceput cu
ce drăcovente de mîrtoasă m-am ales.
— Calul se ridică pe picioarele dinapoi ca la

circ, să-și loc și zvîrlit prin aer ca un arc
impungînd cu ouă de bălegă coroanele prunor
și stivele de materiale.
După acest scurt intermezzo aerian, ajunși
ar cu picioarele pe pămînt, adică el, eu tot
acolo unde eram, adică-n spînzare, lu încep
dans!

— Hui Zmuchi... nie Zmuchi... mîncă-te-ar
boala de zmuchi... cu tata... hoo! Cu tata,
Zmuchi! Iar paznicul ridea de i se clătinau
falcele.
Și Zmuchi i-a rămas numele.
În anul acela Zmuchi a fost totuși pentru
santierul nostru. Fără el nici că s-ar fi putut
face așa repede lucrarea.
Zmuchi era ma-ara noastră, adică mai
bine zis motorul, el ridica deodată nu-stiu-
cite găleți agățate de-o funie petrecută peste
doi scripeti, sus pe schelă, ba încă se-nvățase
ait de bine cu noua lui menire că nici nu mai
trebuia întors.
La comanda „macaragiului” — sus Zmuchi!
el o lua înainte. Apoi ca să dea jos gălețile
sau tîrgile goale acesta striga „juri!” și calul
o lua înapoi, cu spatele, pînă sub schelă.
„Are marșalier” Zmuchi, îl lăuda „macara-
giul” nostru așa cum la circ dresorii laudă mul-
tă mult decît trebuie un cal care știe să citească
literele. Pe urmele lui să făcuse sant.
Dar Zmuchi mi era bun și la altele. Tră-

— Cit dai calul, mosule? Îți întreb eu pe țar-
ranul care-l ținea de funia căpăstrului pe Zmu-
chi, dar pe care încă nu-l chema așa fiindcă el
încă n-ajunsesse să fie al meu.
— Omul îmi aruncă o privire întunecată din care
înțelesei imediat că așa, la prima vedere, nu
î-l inspira nici un fel de încredere, apoi oftă.
În timpul asta calul se-nvățat și plin de nervi
se tot răsuca-n jurul funiei, cătând parca să se-
dea cu spatele spre mine, iar eu c-un ochi stin-
tit acolo, mereu dansam în ritmul lui ferin-
du-mă de coadă sau de vreo copită bulucășă.
— Dacă ai fi om de cal, răspunde acesta, eu
ți-aș zice să-l lei așa, să dai ceva de băut și
gata. Dar dumneata nu ești de-așa ceva. Se vede
după haine!

— Imi veni să rid. Poate asta l-a dat un dram
de încredere ca să mai lungescă vorba cu mine.
Apoi, ca un fel de examen după capul lui, mi
dădu în mină fringhia căpăstrului și-o luă-nainte
spre circiura din capul țigului, zicându-mi
ca unui argat:
— Hai!

Legai calul de-un stîlp al prispel, găsrîm o
masă-n apropiere și cerul o sticlă de vermout
rosu, căci altceva de băut n-aveam decît sam-
panie.
— Si ce-al să-l dai de mîncare? Cu ce-ai să-l
ții? mă-ntrebă omul în continuare.
— Atunci îi explicai unde lucrez și cam ce pos-
ibilități aș avea, iar el dădu din cap în semn că
a înțeles.
— De-ar fi să fie pe mine! Eu n-am cu
ce-l mai ține, mi se confesă el. La noi mulți
le dau drumul slobozi pe miriște, fie ce-o fi.
Tractorul i-a luat locul calului. Nu țere de mîn-
care, nu se-mbolnăvește, trage cît pui pe el și
nu trebuie să-l crești. Așa zic toți.

Poeme de mihai duțescu

Sfera și golul

Sfera și golul ademenind
sufletul, suav împicindu-se
nicăiere, ziua și noaptea
deodată în mine,
în mine cel fără de perli

cum sirenele cîntă
așa veșnicia însinuează
chemarea-i, dar buzele nu
pot răspunde și se destramă
pînă a celei vieți

balnav de melancolie,
finjind după visele
nevăsite, trupul meu
se refugiază în cuvinte

ce lăntoși în mișcările
mufte, în dansul
oceanului, steaua ca
tăișul unui topor,
decapitat iluzia
cum tresare

sfera și golul deodată.

Un recif de corali

Propria-mi greutate, blestemată,
cum mă trage spre
fundul pămîntului,
cum mă face inapt
pentru binecuvîntată plutare

oasele acestea care
putrezesc mai încet
decît sufletul, cum
mă leagă de
oasele tatălui meu
într-un recif de corali

propria-mi greutate
ca o sare depusă
pe pereții lumii
și auzul tinînd
în mihi gaorna
cuvîntului

sint sortit îmbrățișării
tale, acestei morți
repetate, pămîntul din noi
doar atunci spulberindu-se.

Mileniul

Tirziul, încert melancolie,
mileniul îmi moare în brațe

un arbore pitic la ușile mele,
un fel de bufon care
nu face decît să-mi
sporească tristetea

ce am reușit să fac
cu viața asta, la ce
am trebuit, unde mă voi
duce în clipa din urmă?

tu te strecoari printr-o
ușă transparentă, treci în
alt secol, într-o vitrină
o fată mecanică
intonează un
cîntec neauzit

În scurtul răstimp al vieții

Sub seară
respiră o lumină
sub chepeng
scrișnesc pirghiile
fericirii
ziua care va veni
mă orbeste
cit de scump se plătește
fiecare secundă o oricărei vers
smulcu cu clește...

Timpul cel bun

Cînd nu va mai fi
îi vezi acordă șanse mari
acum, focul înalt
ne orbeste
ca să-l păstrăm
ii sintem combustibili
unul după celălalt
pînă în primejdia sublimului
viața postului
e plină de imprudente...

Albastrul nufăr

Degetele tale nasc
fără voie, pe trupul meu
versuri
gesturile tale
neduse pînă la capăt
intîlnirile fără rost
noptile, în care îți ascult
respirația verde

încerc să tai un poem
în peștera timpului,
cu minile goale fac
acest lucru,
fără speranță.

Cum vînturile reci

Se întimplare nocturnă: steaua,
opo ei pe fețele noastre
roata pătrată a timpului
cum ne macină, cum ne macină

gloria și nimicnicia,
golul dintre bătăile inimii,
pausa aceea cînd nu
știi ce e începutul

înfiorat, lanus își amintește
cînd era om ca
toți oamenii,
ce greu e să rizi cu
doză guri,
ce greu e să plîngi
cu doză chipuri

imperfect pînă la perfecțiune
acest suflet
care adie în mine
cum vînturile reci
cînd toamna
ne încearcă.

Fericitele, tristele

Amintirile ca foile de
tutun puse la uscat,
ca pielea animalelor

șiruri întregi,
șiruri infinite

toate le-am trăit
toate mi s-au întîmplat
și ce-a rămas din ele
se-a ales!

vroiam să păstrez o
iubire unică
și s-a dus,
vroiam să păstrez o
dupădoamiază și
s-a spulberat,
o zi din viața mea
în care mi se părușe
că sint fericit

amintirile, duioasele,
fericitele, tristele.

victoria milescu

asemenea unui copac, adîhnindu-se
cu rădăcinile întinse adînc
în cerneala trupului meu...

Stol de petale

Un glonț stelar m-a prins
din urmă
ciudat și ager
de zăpădat
am continuat să merg
pe estocadă
c-o floare-n dinți
cu alta la rever
vroiam să te-nîlnesc întîmplător
era o zi de vară
înspre sud
opusul se stîngea pe arhitrave
cîrînd în spate ingeri obosiți
eram ca niciodată, fericită
pe toți i-aș fi iertat
i-aș fi iubit...

Calma umbră

Cu cită teamă deschizi
noave zi
ferestra tăiată în carne
zvirle cheile de sticlă
în stradă
trec bătrîni și copii
ei nu știu încotro să îndreaptă
briza
proaspătului măcel
ei cred că nimic
nu i se poate întîmpla
însurmontabilei aparențe, că
și de data aceasta
lucrurile, cu felul lor de a fi,
se vor vindeca...

ana delea

— Bunică, am văzut un om care avea în
mină o lopată fără coadă, o lovește cu bățul
și ridă.
— Îi domn general.
— Care general, mamale?
— Dacă veniți rar pe aici. Io-te că-i general,
general lovit de bombe!
— Baba călătoare n-are zi de sărbătoare.
— Tăceti, măi, să-l auzim!
— „La calul bălan, la calul bălan, cu șaua-
l verde”.
— Sît!
— „Atențiune, atențiune, primăria anunță:
pentru săraci o corbă caldă, pentru săraci o
corbă caldă!”
— Eu mă duc în drum!
— Sît! locului, și fă-ți o cruce mare, că-i
tîhnă aici, aiasta-i ograda la!
— Mamă, așa-mi plac, că ești tare!
— Nu, băiete, is siabă... nu mai pot.
— Ți-am adus niște medicamente să te mai
întreze.
— Degeaba, dacă stau pustie.
— Bine mamă, da, casa asta s-o lăsăm. Îi
casa noastră... mai faci o fructă, o fasole, noi
tragem cu tot!
— Dar după ce vă duceți voi, măi băiete, eu
trag zăvorul... zicem să vin la unul din voi
cît mai sint în puteri...
— Drept să-ți spun mamale, la Petre nu știu
dacă îi-ar plăcea. Îi țare strîm. Două camere
cu balcon din cauza asta i-am și spus lui Petre
că nu primesc musafiri, da, da, am o stare, mă
sufoc. Poate Vasile...
— O să mă plimb...
— La noi e regiune de munte. I se poate
ridica tensiunea, iar nepotul care este sub obla-
durea noastră vorbește numai german. Nu s-ar
înțelege cu mama.
— Si o să ies în crucea drumului...
— Noi, avem casă, grădina, dar ar fi prea de
tot, c-ar fi cu pantofii lustruiți la poartă. Val,
Traiane, dar ne face de risu.
— Nici pomeneală, numai acolo mă îndrăve-
nesc!
— Mamă, cînsit, te-aș lua. Am copii. Unde
întră patru, întră și al cincilea. Dar știți ce-mă
face Dumitru? Primește telefoane la zece noap-
te de la muleri. Iolanda, ingineră, colege, care
prinde pește la băta și noaptea nu-l suportă
în casă. Îi cheamă pe dumnealui să la pește la
miezul nopții că pînă a doua zi se împute.
Ei, ce zici? Așa-i om de casă?

Mama Lina se mai uită o dată la broboadă,
o netezi pe cap, adună pantofii în boccea, trase
zăvorul și-și puse maldărul de chei la briu:
— Ei, hai drumule, hai, om merge așa... pînă
la rată, de acolo m-oi descurca eu c-un bilet de
tren pînă la București. Copiii or fi poposiți la
Mărășești, casa zice Dumitru „șoferii trebuie
să se mai hodonescă”. Apoi, cum ajung ei, hop
și eu. Ce-o să rid de Dumitru.
— Păi, cum, mamale?
— Ei, laca, mamale...!

copiii mei sint buni, drumule. Copiii mei au
fost ca sfinții, nu s-au certat, nu s-au bătut...

— Bunică, am văzut un om care avea în
mină o lopată fără coadă, o lovește cu bățul
și ridă.
— Îi domn general.
— Care general, mamale?
— Dacă veniți rar pe aici. Io-te că-i general,
general lovit de bombe!
— Baba călătoare n-are zi de sărbătoare.
— Tăceti, măi, să-l auzim!
— „La calul bălan, la calul bălan, cu șaua-
l verde”.
— Sît!
— „Atențiune, atențiune, primăria anunță:
pentru săraci o corbă caldă, pentru săraci o
corbă caldă!”
— Eu mă duc în drum!
— Sît! locului, și fă-ți o cruce mare, că-i
tîhnă aici, aiasta-i ograda la!
— Mamă, așa-mi plac, că ești tare!
— Nu, băiete, is siabă... nu mai pot.
— Ți-am adus niște medicamente să te mai
întreze.
— Degeaba, dacă stau pustie.
— Bine mamă, da, casa asta s-o lăsăm. Îi
casa noastră... mai faci o fructă, o fasole, noi
tragem cu tot!
— Dar după ce vă duceți voi, măi băiete, eu
trag zăvorul... zicem să vin la unul din voi
cît mai sint în puteri...
— Drept să-ți spun mamale, la Petre nu știu
dacă îi-ar plăcea. Îi țare strîm. Două camere
cu balcon din cauza asta i-am și spus lui Petre
că nu primesc musafiri, da, da, am o stare, mă
sufoc. Poate Vasile...
— O să mă plimb...
— La noi e regiune de munte. I se poate
ridica tensiunea, iar nepotul care este sub obla-
durea noastră vorbește numai german. Nu s-ar
înțelege cu mama.
— Si o să ies în crucea drumului...
— Noi, avem casă, grădina, dar ar fi prea de
tot, c-ar fi cu pantofii lustruiți la poartă. Val,
Traiane, dar ne face de risu.
— Nici pomeneală, numai acolo mă îndrăve-
nesc!
— Mamă, cînsit, te-aș lua. Am copii. Unde
întră patru, întră și al cincilea. Dar știți ce-mă
face Dumitru? Primește telefoane la zece noap-
te de la muleri. Iolanda, ingineră, colege, care
prinde pește la băta și noaptea nu-l suportă
în casă. Îi cheamă pe dumnealui să la pește la
miezul nopții că pînă a doua zi se împute.
Ei, ce zici? Așa-i om de casă?

Mama Lina se mai uită o dată la broboadă,
o netezi pe

RESTANT

Și va începe, în februarie, anul școlar, an în care, simțim sigur, ce care ne-au trimis scrișori până acum nu vor renunța la scris, vor scrie, chiar dacă nu le-am răspuns (nu din lipsă de interes sau de politețe, ci din lipsă de timp și de spațiu). Pentru că, ne place să credem, ei nu scriu numai așa, ca să corespundă cu noi, ei nu cred că proza (bună) este o mărtașă perisabilă, ei nu vor să se fiece celor și să dăruieze ca capul rezemat de sacu cu bani (ch), ei nu scriu decât de dragul scrisului și de care viața li s-a pără mai cunosc și mai scurta, ei totuși scriu de dragul scrisului, vrind să ne lăca mai bun, mai inteligent, mai demni, citindu-l. Aceasta ne place să credem, chiar dacă în plicuri mai găsim din când în când otrăv și spini de holecă, chiar dacă la telefon ni se mai vorbește urit, chiar dacă simțim amenințări unecori cu „lăcnații” pe la forurile superioare, chiar dacă, de cele mai multe ori, ne plinge înima și ne rid ochii când citim pagini pline de talent și cultură. Nu scem funcționarii la vreau gâștea unde se eliberează adevărații de talent, nu ne considerăm imuabili în părțile noastre, nu diagnosticăm boli și nici nu prevedem viitorul. Dar ci de fericiți simțim când din arpa deschisă a unui plic apare un talent pe care noi îl credem de excepție, cum e de exemplu ECAHIAN, PREDĂ, sau cum e LAURIAN CĂPEANU, sau SEPTIMIU STOICA, sau LIVIU ALGER, sau ADELINA IANULI, sau FLORIAN TROSCOT. Sau alții pe care nu-i amintim încă. Sau alții pe care încă nici nu-i știm. Și dacă din această rubrică vor căsa și vor rămine citiva tineri scriitori, noi vom crede că ne-am făcut datoria pe care singuri ne-am asumat-o, fără să ne-o ceream sau să ne-o impună nimem. Rămâne această singura noastră satisfacție, pentru că nu vrem, nu avem de gând, nu credem să noi putem fi Lupul, iar voi toți, cei care ne scrieți și ne citiți, Scrișta Rosie.

Oricum, le dorim celor care ne scriu și ni cîștesc, celor care ne scriu, dar nu ne cîștesc și celor care nu ne scriu, dar ne cîștesc sărbătorii ferice, urîndu-le, totodată, „La mulți ani!”.

BIANCA MARCOVICI, Isti: „Delegația”

o mică povestire a unui furt banal din tren. Alceva decit bani și acte nu vi s-a furat? Și dacă da, de ce nu scrieți despre asta? Ar fi mai interesant, dar și mai instructiv pentru cei care călătoresc cu trenul. Vă așteptăm, ca de obicei, cu amintirile de-veste.

ADRIANA CRISTESCU, București: Desenele făcute cu mașina de scris sînt niste lucrări interesante. Noi însă nu le mai jucăm, cît puțin aici. În această rubrică. Deci vă așteptăm cu proze, desene etc.

MARICA BORDIANU, Cimpulung Mare: Proză (?) declarativă, mai aproape de o jurnalistică desușă, demnă de o gazetă de perete. Alceva?

SORIN VICTOR, Buzău: Proză SF nu am publicat decumdată, nu pentru că nu am dorit, ci pentru că nu am găsit în ce ni s-a trimis (putin, e drept) nimic publicabil. Proza propriu-zisă nu îndeplinește nici ea „baremul” tipografic. Oricum, mai trimiteți.

DAN MIHAI, Negrești, Vaslui: Ne-a plăcut gluma, deși știm că fetele doresc cîteodată să fie băieți și nu invers. Ne-a plăcut și scrisoarea bătută cu altă efort la mașină, are umor și confirmă speranțele pe care ni le-am pus în dv. Cit despre textele trimise, vorbim mai tirziu, după ce ne mai trimiteți altele.

FLORIAN TROSCOT, Roșiori de Vede: Mulțumim pentru felicitare. Și cu ea și fără ea însă proză dv. este culeasă și și așteaptă rîndul la apariție. Pe lingă scribirea pe care ați avut-o, ce mai contează încă o lună, două.

ADA ANCHIDIN, București: Nu scrieți degeaba, însă fiți atentă la exprimări de felul acesta: „Tînarul, ochi mari și felini, albăstrie” — buzele, deși strînse ca de un fermoar, le puteai ghici senzualitatea și arcuirea perfectă — bărbia, înepată la mijloc de o gropiță, îl conferea o frumusețe aparte”...Sau „Stai cuminte, că n-am terminat! Cîrțile îți plac? Le devez?”. Preferăm să știm că, totuși, citiți cărțile. Mai trimiteți.

ROSE I. F. STAIUC, București: Text nativ, cu o Scufiță Roșie, cu o bunicuță și cu un lup blind. Prea puțin.

OUATU C., Bacău: Cum vedeți, nu am aruncat picul la coș. Dar nici nu i-am publicat conținutul, deși, ceva-ceva tot am găsit. De aceea, mai trimiteți, dacă nu azi, mine. Și fără „Monștrii întinericului!”.

Iluzii Neacșu

REMEMORĂRI

Scrisoare de peste zăpezi

Îmi scrie mama obișnuita ei scrisoare săptămînală, mai tristă și mai ciudată ca de obicei și fiindcă mi-a venit ca un colind de iarnă la geam, îmi dau permisiunea să reproduc cite ceva din suava melodie.

„Dragilor mei, Vă trimiteți din ouă făcînd de mine și cînd îi fierbet și nu puneți multă apă că se sporesc. Mi-ai scris că vrei să faci zestre pentru Dana și eu te întreb ce culoare? Că sînt două albastru sau alb și dacă nu vrei să compărați gata crotite lo contribuiesc cu douăzeci de metri pentru nepoata mea. No, ascultă la mine Mircea dragă. La Arad se găsesc material din damase alb dar dacă nu vrei îmi sporești, cum.”

Io sînt bine. Săra mai cîștesc. Unchiul tău Teodor tremură tare că-i bătrîn. Unchiul tău Ioan de cînd o fost nazalizat, că-i bătrîn nu mai prea cunoște lume. Io încă mă țin bine. Mita cea neagră, mirianul pe care îl știți și pe care ai zis să nu-l dau la ameni o fugit de trei zile de acasă și nu știu unde umbă. Ai spus că de tine să nu răcescu. Io sînt bătrîn și mi s-o făcut urit de răceala an: da nu mă las. Tăiești i-am tăiet cu mina mea și toate darburile sînt gâștoase. Ai trimis dintr-unul dar nu mi-ai scris ce și cum să lu și cite să zi? La ce folosesc boabele că-i tare mic. Te-am ascultat și la radio și vorbit de Nchita, dar n-am putut auzi pînă la capăt că radio e vechi și hîrnie cînd trec mașini pe la stradă și nici io nu aud cum trebuie. Nu știu și asta nu-i bine că dacă nu nînje acum în decembrie grădina nu prinde apă și o f zreau s-o sîm în primăvară. Să nu-mi trimiteți nimic că am. Io dacă mă mai duc pe la alimentară mă duc și la aprovăz să mă vadă lumea și să zică bună ziua doamna Mima și ei zic să lăsu în fată să comădar ceapă. Ceapă comădar că asta nu s-o făcut în grădina că o fost seacă și vîștîrînd mi-a venit acasă să nu era apă în fîntînă și mîna fost rășină că nici n-ai putut să te scoti pe mîini. Cu medicamentul o să văd cum fac și dacă el mai face bine la vîrsta cînd putine lumuri te mai apără. Am vrut să mă duc la fîntînă mea Ioan dar nu pot. Doi oameni trebuie să mă ajute să mă să în trambul și să mă scoabare și la tren și să mă treu că-mă sus scările și trebuie să transbordare. Și nici nu pot lăsu mult de acasă că dacă nu fac for să ră-

Despre patrie

Desigur despre patrie vorbim cu toate cuvintele limbii române; cîntecul greierilor închipuind catedrale în brazele ce hăsurăză cîmpia sau copulul ce-i croiește cu aburi în florile frîgului un petic de geom fluturi pilipind în aerul verii ca niste petale ce-i căută floarea sau lampa mînerului aruncînd monedă de

În cărările de sub pămînt ale vîeș, desigur despre patrie vorbim cu toate cuvintele limbii române.

Mic tablou de toamnă

Deodată vîntul anuncă grenade-n copaci curg frunze prin clăpădă de fum negru puse capcane

Deodată vîntul anuncă grenade-n copaci curg frunze prin clăpădă de fum negru puse capcane

Bălcescu-n exil

Cu tara in ochi Bălcescu-n exil Incet se topesete de dor

Mircea Micu

P.S. Dintr-o neștiință eroare de corectură scenariul „Planeta albastră” din ultimul „Luceafăr al copililor” a apărut semnat de Radu Theodorescu. Autorul de drept este Nicolae Frăncuș.

Componentă a ideologiei culturale

Urmare din pag. 3-a

Se aud, unecori, venite din partea unor comentatori întrebări de tipul: „unde este ideologie în actele de crea sau a recepta un tablou din natură?” sau a unei povești de dragoste?...” Vom răspunde că în fiecare act estetic se implică o atitudine a omului față de cosmos și față de lume: față de viață și față de moarte; față de acțiune și față de inacțiune; față de „frumosul” însuși; atitudinea ce numai par a depăși sau a evita universalul ideologic al individului singular. Dar aceasta este numai aparentă. Critica poezie și are datoria de a pune în evidență acel flux ce transcende concretul și care nu este altceva decit expresia nevăzută

De la o carte la alta...

Urmare din pag. 1

vorbește despre timpul cosmic și timpul istoric, despre „catholici” civilizației moderne și „critici ontologica” a unor arti culturale care au căzut pradă contingutului, despre riscurile unor sincronizări mecanice la nivel planetar. Sînt studii dense, amintind prin anvergura analizei paginile lui Părvan din „Idei și forme istorice”. Un foarte interesant capitol se referă la „Opera

CUMPĂNĂ

Valurile și fata

La orizont aceeași fată se apleacă-n valuri și valurile o-nădrăg și rup încet din ea. O văd de-aici din virful zilei, la zece kilometri, cum strălucește toată de altă trecere. Doar ziua lăscinată pazește fata cînd se-apleacă-n valuri și i ridică acuma cînd privirea mea nu o mai poate ridica.

George Alboiu

PREMIUL REVISTEI „LUCEAFĂRUL” LA CONCURSUL „METAFORĂ DE MUNCA ȘI CREAȚIE” CALĂRAȘI, 1988

liviu capșa

Și Dunărea-i poartă tăcută spre noi fierbinte și palidă umbră de nor

Răspîrînd-i pe ape frunze sa tristă frunză de salcie se-nvâlmă în vînt Săa răsună sub negura molului veinic Lumină să boe din aprinsu-i curint

Dunărea-i searbe pînă în oase Umbră de vînturi îi trec peste miini Se ratonește cîmpul cum sinul peste lapte Și grîul se înaltă fremetător din piini

Poem pentru Moldova

Se apleacă Moldova din nou înspre noi Cu Stefan cel Mare, cel sfînt Asa cum grăit-a din cronică slovină Cum blind mai grăiesc plăeșii-n pămînt.

Un clopot de Putna în inimi ne bate, Hrisăvele-și pică lumina pe masă, Cofînd Ceahlăul prin pierdutele case Stringîndu-le în sine ca-ntr-o imensă casă.

Se apleacă Moldova din nou înspre noi Și plute uitate mai curg pe un rîu, Se sprijină cerul pe sulții lungi de ploii, O-nbîmpină cîmpia cu munții săi de grîu.

Idei-fortă

Urmare din pag. 1

În marea sa după ce o vreme s-a manifestat și puternice concepții străine, de fapt antisocialiste, de negare a forței și capacități populului român, a clasei muncitoare, de negare a înșelătoriei, a limbii și culturii române. Ca oameni ai scrierilor, ai literelor și artelor, poezia cu altă mai mare și preturi la marea istorică valorează cultura pe care a realizat-o partidul comunistilor pe acest tărîm atit de spiritual al dezvoltării noastre materiale și spirituale. Atît noi, cit și urmașii noștri și urmașii urmașilor noștri, nu vom înceta să fim recunoscători secretarului general al partidului pentru această fermă corecție a traiectoriei noastre seculare.

Dacă literatura română a fost printre domeniile spirituale care au suferit în această perioadă de instrăinare de ființa noastră, în prezent scrierile românești s-a întors la izvoarele vechi și ale realității, ale vieții populului. În mod direct în documentul programatic amintit, literaturii i se rezervă locul cuvenit. Un întreg capitol, cel referitor la activitatea ideologică, politico-educativă de formare a omului nou, cu o înaltă conștiință revoluționară, socialistică, este consacrat deosebit în actuala etapă, conștientizării, ca de altfel creației literar-artistice în general, o inestimabilă valoare formativă.

Întreaga activitate literar-artistice, sub orice formă, subliniază secretarul general al partidului, trebuie să pună în evidență forța și capacitatea creatoare ale populului, să biciuiască stările de lucruri negative, lipsurile, dar să dea o perspectivă, încercarea în forțele creatoare, să contribuie la unirea eforturilor tuturor constructorilor socialismului, la întărirea unității populului în jurul partidului, în cadrul Frontului Democratice și Unității Socialiste, să contribuie la întărirea forței generale a patriei noastre, la ridicarea României pe noi culmi de progres și civilizație.

Este subliniat, de asemenea, în acest context, rolul Festivalului național „Cîntarea României”, transformat într-o puternică mișcare de creație științifică, tehnică, culturală, artistică, de masă, care a făcut ca zeci de mii de mii de tineri de la orașe și sate să participe intens la această activitate de ridicare pe o treaptă superioară a nivelului de cultură generală. Finalitatea acestuia educativă oferă o perspectivă umanist-revoluționară dintre cele mai încurajatoare.

„Aven nevoie de noi romani, noi piese de teatru, noi poezii, în care eroii principali să fie muncitorii, tînarii, intelectualii, cu preocupările lor, cu dorințele lor de progres, de bunăstare, cu hărțuirea lor de a contribui la fărîmarea socialismului și comunismului în România” — a exprimat secretarul general al partidului cerința actuală și de perspectivă a populului nostru. După cum în aceeași ordine de idei s-a cerut crearea de noi cîntec patriotice, revoluționare, de noi filme, cu spirit revoluționar, combativ.

Necesitățile imperioase formulate de reprezentanții cel mai autorizat al națiunii noastre dau literaturii și artelor românești o perspectivă și o durată demnă de epoca în care se creează. Pe lingă acestea, capătă o importanță capitală finalitatea care se conferă literaturii și artelor, fărîmarea omului nou, adică a unei noi umanități la care au aspirat toți marii creaători din trecut. Literatura și arta care se creează în prezent trebuie să se angajeze într-o operă formativă cu valențe revoluționare.

Telul strategic este definit cu claritate de secretarul general al partidului, și acest tel nu poate fi altul decit „întărirea continuă a unității întregului popor, care asigură participarea tuturor forțelor sociale și politice în marea front democratic, la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a partidului, ceea ce reprezintă garanția supremă — după cum se subliniază în documentul programatic amintit — în înaltării patriei noastre pe calea socialismului și comunismului, de întărire conștientă și independentă și suveranității României.

Spiritul științific

Urmare din pag. 3-a

litera și spiritul ei această lungă listă, ne trezim în fața unei perspective neprevăzute: seriile de opozitii nu au darul de a atenua „marea schimbă”, ci de a o nutri, Pericolul a fost înteles, cu luciditatea-i caracteristică, de Solomon Caraculă, conștientizînd că schimbarea de optică, în comparație cu cele zise în Poetica matematică, „Dau acum o atenție mai mare nu deosebirilor, ci analogiilor dintre poetic și științific, analogii pe care le-am subevaluat și le-am tratat cam superficial în Poetica matematică”, (Manuscriptum, nr. 3/1988, p. 106). Credem că aici se adăla noile probleme ale actualității. Absolutizarea distincțiilor și ignorînd punctele de incidență, complexitate, V-ar costa foarte scump — 50 de cer-voneți.

De acord, domn profesor!

Din nou zgometul apei cîșgînd, unduirea pămîntului pe apă, apoi un cap chel, ca o mîngie, îmbrățișîndu-l pe Filip Filipovici. Cîinele dormita. Îl trecuse greața, căldura și durerea ostoită îi dădeau o senzație foarte plăcută, ba chiar a sfîrșit puțin, reuși să aibă și un crîmpel de vis plăcut: se făcea că îl smulsese bufnit un smoc de penză din coadă. Apoi, o voce tuburată îi lătră deasupra capului.

— Sînt prea cunoscut la Moscova, profesore! Ce să fac?

— Domnului l, strîgă indignat Filip Filipovici. Nici chiar azi nu! Trebuie să vă stăpîniți un pic! Ciți ani are?

— Paisprezece, profesore... Intelegi, dezvăluirea unui asemenea lucru mă va distrage. Trebuie să plec peste citeva zile în delegație peste hotare.

— Nu sînt jurist, dragă meu... El bine, așteptați doi ani, și vă căsătorii cu ea.

— Sînt insurat, profesore!

— Ah, căsătorit, profesore! Ugh, se deschidea, fețele se schimbau. Instrumentele din dulap zornăiau, iar Filip Filipovici lătra fără ostentare.

„Ce apartament obscen, gîndi cîinele, dar, Doamne, cit de bine e l! Da' eu la ce dracu i-oi folosi? Te pomenesci că mă lasă în viață?! Căzîndu-mi și-ar putea procura un cîine de mînuire, cit ai clipt din ochi l! Or mai puțin, oi fi și eu frumos? Se vede că e norocul meu l! Bufnăia asta e însă o canalie... Insolentă!”

Cîinele și-a revenit pe deplin abia seara tîrziu, cînd soneria s-a potolit, iar ușa lăsa să treacă niște vizitatori aparte. Fata deodată.

„Ce le-o mai trebui și ăstora?” se gîndi mirat cîinele. Mult mai ostil l-a întîmpinat Filip Filipovici. Stătea lingă birou, se uită la el așa cum un conducător de ochii privește ser inamic. Nărlie nasului său acviliin și se umflaseră. Vizitatorii se mișcau de pe un picior pe altul pe covor.

— Am venit la dumneavoastră, profesore, încep unul dintre ei, cu o imensă claie de păr cîrlionat. Am venit în următoarea chestiune... — Domnului, de ce umblăți fără galoși pe o asemenea vreme? l-a înterupt moralizator Filip Filipovici. În primul rînd, veți răci, iar în al doilea — mi-ați lăsat un pic covorare; și în toate covorele mele sînt urbane.

Cel cu claie de păr tăcu; toți patru priveau uclit spre Filip Filipovici. Tăcerea ținu prete de citeva secunde, interuptă fiind doar de făcîndu degetelor lui Filip Filipovici, lovind plătoul de lemn pictat așezat pe masă.

— Înainte de toate, nu sîntem domni, roști, în sfîrșit, cel mai tînar dintre cei patru, cu fața ca de pierșică.

— Înainte de toate, sînteți bărbat sau femeie? îl întreprinde Filip Filipovici.

— Cei patru au amuțit din nou, rămîind cu gura

MIHAIL BULGAKOV

JURNALUL DOCTORULUI BORMENTAL

— El bine, excelent, totul e în perfectă ordine! Nici nu mă așteptam, la drept vorbind, la un asemenea rezultat. Mult sînge, multe cîntec... Imbrăcați-vă, dragul meu!

— „Pentru cea mai frumoasă fată din lume!” îl tinu isonul pacientului cu vocea lui pitigăiată și, radios, începu să se îmbrace. Punîndu-se la cunct, șonticînd și împărășind mîros de parfum, ținu în mîna doctorului un pachet de bancnote albe, stringîndu-i mîinile cu efulziune.

— Două săptămîni puteți să nu apăreți, spuse Filip Filipovici. Fiti, vă rog, totuși, prudent!

— Profesore! exclamă extaziată vocea de după ușă. Nici o grijă! Chitaci încîntat și disoșur.

Soneria s-a auzit în întregul apartament, ușa lăscută s-a deschis, a intrat mușcatul și, înmîinîndu-i profesorului o hîrtie, spuse:

— Vîrsta nu e corectă. Probabil vrea 54—55. Bătăile inimii sînt cam surde.

Dispără, iar în locul lui apăru, fognînd, o damă cu o pălărie așezată și strîngătoare pe o parte, cu un culier strălucitor pe gîtul ofilit și scofilit. Sub ochi îi atrnau pungi negre, orbile, obrajii aveau culoarea unei păpuși rumene. Era foarte emoționată.

— Doamnă, ce vîrstă aveți? o întrebă foarte grav Filip Filipovici.

Dama s-a speriat și a pălit sub stratul de fard.

— Profesore, vă jur, dacă ați ști ce dramă... — Ce vîrstă aveți, doamnă? repetă și mai grav Filip Filipovici.

— Pe onoarea mea... El bine, patruzeci și cinci.

— Doamnă! strîgă Filip Filipovici. Sînt așteptat! Nu mă rețineți, vă rog! Doar nu sînteți singura!

Pieptul femell tresăta agitat.

— Vă spun numai dumneavoastră, ca o somnitate în domeniul științific. Dar vă jur, e îngrozitor... — Ce vîrstă aveți? O întrebă de astă dată

extreme. V-ar costa foarte scump — 50 de cer-voneți.

De acord, domn profesor!

Din nou zgometul apei cîșgînd, unduirea pămîntului pe apă, apoi un cap chel, ca o mîngie, îmbrățișîndu-l pe Filip Filipovici. Cîinele dormita. Îl trecuse greața, căldura și durerea ostoită îi dădeau o senzație foarte plăcută, ba chiar a sfîrșit puțin, reuși să aibă și un crîmpel de vis plăcut: se făcea că îl smulsese bufnit un smoc de penză din coadă. Apoi, o voce tuburată îi lătră deasupra capului.

— Sînt prea cunoscut la Moscova, profesore! Ce să fac?

— Domnului l, strîgă indignat Filip Filipovici. Nici chiar azi nu! Trebuie să vă stăpîniți un pic! Ciți ani are?

— Paisprezece, profesore... Intelegi, dezvăluirea unui asemenea lucru mă va distrage. Trebuie să plec peste citeva zile în delegație peste hotare.

— Nu sînt jurist, dragă meu... El bine, așteptați doi ani, și vă căsătorii cu ea.

— Sînt insurat, profesore!

— Ah, căsătorit, profesore! Ugh, se deschidea, fețele se schimbau. Instrumentele din dulap zornăiau, iar Filip Filipovici lătra fără ostentare.

„Ce apartament obscen, gîndi cîinele, dar, Doamne, cit de bine e l! Da' eu la ce dracu i-oi folosi? Te pomenesci că mă lasă în viață?! Căzîndu-mi și-ar putea procura un cîine de mînuire, cit ai clipt din ochi l! Or mai puțin, oi fi și eu frumos? Se vede că e norocul meu l! Bufnăia asta e însă o canalie... Insolentă!”

Cîinele și-a revenit pe deplin abia seara tîrziu, cînd soneria s-a potolit, iar ușa lăsa să treacă niște vizitatori aparte. Fata deodată.

„Ce le-o mai trebui și ăstora?” se gîndi mirat cîinele. Mult mai ostil l-a întîmpinat Filip Filipovici. Stătea lingă birou, se uită la el așa cum un conducător de ochii privește ser inamic. Nărlie nasului său acviliin și se umflaseră. Vizitatorii se mișcau de pe un picior pe altul pe covor.

— Am venit la dumneavoastră, profesore, încep unul dintre ei, cu o imensă claie de păr cîrlionat. Am venit în următoarea chestiune... — Domnului, de ce umblăți fără galoși pe o asemenea vreme? l-a înterupt moralizator Filip Filipovici. În primul rînd, veți răci, iar în al doilea — mi-ați lăsat un pic covorare; și în toate covorele mele sînt urbane.

Cel cu claie de păr tăcu; toți patru priveau uclit spre Filip Filipovici. Tăcerea ținu prete de citeva secunde, interuptă fiind doar de făcîndu degetelor lui Filip Filipovici, lovind plătoul de lemn pictat așezat pe masă.

— Înainte de toate, nu sîntem domni, roști, în sfîrșit, cel mai tînar dintre cei patru, cu fața ca de pierșică.

— Înainte de toate, sînteți bărbat sau femeie? îl întreprinde Filip Filipovici.

— Cei patru au amuțit din nou, rămîind cu gura

„Jirkost” — frustul pentru preparate cosmetice.

În românește de Paraschiva Bădescu și George C. Potra

(Continuare în numărul viitor)

John Updike: „Eroii de roman trebuie căutați nu în cercurile elitare, ci în popor

Scritorul american John Updike îmbină o cultură uimitoare cu o melancolie profundă pentru viața oamenilor simpli din orașele de provincie — eroii cărților sale.

R: Ați exprimat cândva opinia că nu prea vă place interviurile. Vă mențineți și astăzi acest punct de vedere?

U: Tot ceea ce scriitorul dorește să comunice lumii, o face „vorbitor” prin romanele, povestirile, năvălele și eseurile sale. Dacă acest lucru nu-i reușește, el acceptă interviurile.

R: N-am să cred niciodată că ceva nu i-a reușit lui Updike.

U: Updike s-a convins de mult timp că nu este un Dumnezău cărui toate îi reușesc.

R: Dacă Updike ar fi eu, iar dumneavoastră ați fi corespondentul „Ogoniok”-ului, care ar fi următoarea dumneavoastră întrebare?

U: L-aș întreba pe Updike de ce „bate” tot timpul aceeași temă, de ce scrie numai despre oameni din clasa de mijloc, despre viața lor pînă la un fir în mătase, în mediul său provincial. L-aș întreba dacă nu s-a săturat.

R: Ce-ar trebui să răspund la această întrebare?

U: Cred că Updike ar răspunde cam așa... Eu am crescut în provincia și în provincia fără seisme, liniștită. Familia mea a fost ocolită de catastrofa și dramele crâncene.

R: Dacă i-am încheie pe Updike, la în această cameră, unde se desfășoară dialogul nostru, ar vedea lumea noi cărți ale sale?

U: Cred că aș putea scrie aproximativ cinci romane fără să-mi reimprospătez actualul bagaj de impresii și idei.

R: Dacă i-am încheie pe Updike, la în această cameră, unde se desfășoară dialogul nostru, ar vedea lumea noi cărți ale sale?

U: Cred că aș putea scrie aproximativ cinci romane fără să-mi reimprospătez actualul bagaj de impresii și idei.

R: Dacă i-am încheie pe Updike, la în această cameră, unde se desfășoară dialogul nostru, ar vedea lumea noi cărți ale sale?

U: Cred că aș putea scrie aproximativ cinci romane fără să-mi reimprospătez actualul bagaj de impresii și idei.

R: Dacă i-am încheie pe Updike, la în această cameră, unde se desfășoară dialogul nostru, ar vedea lumea noi cărți ale sale?

U: Cred că aș putea scrie aproximativ cinci romane fără să-mi reimprospătez actualul bagaj de impresii și idei.

R: Dacă i-am încheie pe Updike, la în această cameră, unde se desfășoară dialogul nostru, ar vedea lumea noi cărți ale sale?

U: Cred că aș putea scrie aproximativ cinci romane fără să-mi reimprospătez actualul bagaj de impresii și idei.

R: Dacă i-am încheie pe Updike, la în această cameră, unde se desfășoară dialogul nostru, ar vedea lumea noi cărți ale sale?

U: Cred că aș putea scrie aproximativ cinci romane fără să-mi reimprospătez actualul bagaj de impresii și idei.

R: Dacă i-am încheie pe Updike, la în această cameră, unde se desfășoară dialogul nostru, ar vedea lumea noi cărți ale sale?

U: Cred că aș putea scrie aproximativ cinci romane fără să-mi reimprospătez actualul bagaj de impresii și idei.

R: Dacă i-am încheie pe Updike, la în această cameră, unde se desfășoară dialogul nostru, ar vedea lumea noi cărți ale sale?

U: Cred că aș putea scrie aproximativ cinci romane fără să-mi reimprospătez actualul bagaj de impresii și idei.

R: Dacă i-am încheie pe Updike, la în această cameră, unde se desfășoară dialogul nostru, ar vedea lumea noi cărți ale sale?

U: Cred că aș putea scrie aproximativ cinci romane fără să-mi reimprospătez actualul bagaj de impresii și idei.

R: Dacă i-am încheie pe Updike, la în această cameră, unde se desfășoară dialogul nostru, ar vedea lumea noi cărți ale sale?

U: Cred că aș putea scrie aproximativ cinci romane fără să-mi reimprospătez actualul bagaj de impresii și idei.

REVISTA STRĂINĂ

POVESTIREA TREBUIE SĂ FIE LA FEL DE... PENSILVANIA, așzind nerval vizat, pe care trebuie să-l corectez, nu să-l morlicizez...

DINTR-UN RECENT INTERVIU AL LUI PETER FALK, ALIAS INSPECTORUL COLOMBO: În Italia am fost fără voina mea martorul unui om...

STATISTICĂ Unde-o fi visata zare fluturind ca să o trec, Unde-o fi apele mele printre valuri să inoi?

STATISTICĂ Cifra-univers mă bate și mă giuie de tot, Prieșten în față ride, Răsărit de număr, Iar un zero este gide

STATISTICĂ Toată lumea se invită într-o cifră anumită Și comete și noi sintem prinși în ea...

STATISTICĂ Sîntem toți într-un muzeu cu obiecte multilăzite Și sub sticla fără de aer ne topim fără de viață...

STATISTICĂ Așteptăm să ne-nărite cîntecele din străfund, Să ne-nghimbe așezuții de idee și de vrere, Nu cunoaștem salvatorii și nici unde se...

STATISTICĂ Goana după cifre iar ne-a luat orice putere... Evoluția cititorului Tu, cititorule, în ale dăii, Pe cînd domnea întunecata lege...

STATISTICĂ ZIARISTUL NEWYORKERZ ROBERT SHELTON A FOST PRIMUL CARE, în septembrie 1961, i-a consacrat o revizuire...

STATISTICĂ VOLUMUL ISTORICULUI LITERAR ENGLEZ DEREK BREWER, „Chaucer și lumea lui”, reprezintă o sinteză a tot ce s-a scris pînă acum...

STATISTICĂ CULTURA ROMANEASCĂ ÎN LUME Prețioasa revistă bianuală a fundației Alexander von Humboldt...

STATISTICĂ SHIRLEY TEMPLE, NĂSCUTĂ ÎN ANUL 1929, CARE A FOST CEL MAI CUNOSCUT DINTRE TOȚI COPIII MINUNE...

STATISTICĂ IIA ILIESCU (Cesmeaua roșie, Constanța) Mulțumesc pentru ilustrata trimisă din Hamburg...

STATISTICĂ TUDOR IȘOPEȘCU — Timișoara — vrea să stie la ce cărți lucrez eu acum...

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

UN POET-O LUME

Vladas Šimkus

Poetul Ieton Vladas Šimkus (n. 1928) se bucură de largă audiență în rîndurile publicului cititor din republica sa natală...

STATISTICĂ Unde-o fi visata zare fluturind ca să o trec, Unde-o fi apele mele printre valuri să inoi?

STATISTICĂ Cifra-univers mă bate și mă giuie de tot, Prieșten în față ride, Răsărit de număr, Iar un zero este gide

STATISTICĂ Toată lumea se invită într-o cifră anumită Și comete și noi sintem prinși în ea...

STATISTICĂ Sîntem toți într-un muzeu cu obiecte multilăzite Și sub sticla fără de aer ne topim fără de viață...

STATISTICĂ Așteptăm să ne-nărite cîntecele din străfund, Să ne-nghimbe așezuții de idee și de vrere, Nu cunoaștem salvatorii și nici unde se...

STATISTICĂ Goana după cifre iar ne-a luat orice putere... Evoluția cititorului Tu, cititorule, în ale dăii, Pe cînd domnea întunecata lege...

STATISTICĂ ZIARISTUL NEWYORKERZ ROBERT SHELTON A FOST PRIMUL CARE, în septembrie 1961, i-a consacrat o revizuire...

STATISTICĂ VOLUMUL ISTORICULUI LITERAR ENGLEZ DEREK BREWER, „Chaucer și lumea lui”, reprezintă o sinteză a tot ce s-a scris pînă acum...

STATISTICĂ CULTURA ROMANEASCĂ ÎN LUME Prețioasa revistă bianuală a fundației Alexander von Humboldt...

STATISTICĂ SHIRLEY TEMPLE, NĂSCUTĂ ÎN ANUL 1929, CARE A FOST CEL MAI CUNOSCUT DINTRE TOȚI COPIII MINUNE...

STATISTICĂ IIA ILIESCU (Cesmeaua roșie, Constanța) Mulțumesc pentru ilustrata trimisă din Hamburg...

STATISTICĂ TUDOR IȘOPEȘCU — Timișoara — vrea să stie la ce cărți lucrez eu acum...

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

STATISTICĂ ADRIAN PÎRVU din București îmi trimite următoarea scrisoare: „Nea Fănuș, m-am jurat pe Sfînta Filotea Palida...”

„Căci ea, metafora, netercilită, Ar fi trezit părere cam ciudată.”

Dar oricise poet din epoca apusă, În ode, ori în suplele tertine, L-ar fi dăru necugetată spusă Și fala ar fi dai-o pe rușine.

Acum cititorule tu ești mai înțelept, La înțelegeri mințea-ți este gata, Cîntînd pe dată cugetul cel drept, Mai dai cu negru și agala.

Acum bași la toate de seamă, Doar cum zărești un titlu de carte Și ai băgat în mine val de teamă, Căci poezi ajunge încă mai departe.

Îi poți de pildă năcl pe toți, De ne-o zvirli tăcerea în derivă: Tu sensul ei a tălmăci îl poți Și fără a gîndi la rotativă.

N-ar fi mai bine să te-ntori în vreme, În veac străbun tu să te reculeze? Căci alții toată viața nu-ți lene, Că înțelegi ce nu poți înțelege...

Sfînta simplitate

Eu pretuiesc doar adevărul sfînt Și simț și simț și simț și simț, Cu vegetarieni într-un gînd, Așa alții cîrîniți pe copaci.

Mă dau înlătura de la vulgar Și simt mai pur decît toți vizitii Și vealul trece și eu sofar iar (Pe lume nu știu cum apar copiii).

În lume sînt necunoscute vechi, Căci nu le poți cuprinde chiar pe toate, Dar ele numai mie în urechi, Îmi sună și se-nșiră ca pe roze.

De pildă, o lîncea dacă-i pe rug Și cere cu privirea îndurare, Cuvîntul suferință nu-î îndrug Cîzic: înghețată frîsă arătare!

Prezentare și traducere de Stelian Gruia

Philip Guston: „Mortual Memory”, 1941 — ulei pe pînză. Col. Muzeului de Artă, St. Louis, Missouri

bule să luăm în considerație și faptul că, pe măsură ce se maturizează (sau îmbătrînesc), omul gîndește diferit la cele trăite. Iar aceasta reprezintă un material nou, creat din cel vechi.

R: Întrebat care este dorința sa cea mai fierbinte, un scriitor grăin a răspuns: „Să privesc măcar o dată lumea prin ochii lui Dumnezău!”

U: Eu doresc pur și simplu să trăiesc. Există, desigur, lucruri care mă fascinează, dar pe care nu le pot folosi. Eu, de exemplu, regret încă că niciodată nu mă voi putea întoarce în trecut.

R: Pe care din scriitorii contemporani îi prețuiești în mod deosebit? Pe Marquez?

U: Marquez? Este un bun scriitor. Poate, chiar un scriitor mare. Dar eu nu l-aș numi între primii, răspunzînd întrebării dv. Cel mai îndrăgit scriitor pentru mine este Saw Bellow.

R: Pe care din scriitorii contemporani îi prețuiești în mod deosebit? Pe Marquez?

U: Marquez? Este un bun scriitor. Poate, chiar un scriitor mare. Dar eu nu l-aș numi între primii, răspunzînd întrebării dv. Cel mai îndrăgit scriitor pentru mine este Saw Bellow.

R: Pe care din scriitorii contemporani îi prețuiești în mod deosebit? Pe Marquez?

U: Marquez? Este un bun scriitor. Poate, chiar un scriitor mare. Dar eu nu l-aș numi între primii, răspunzînd întrebării dv. Cel mai îndrăgit scriitor pentru mine este Saw Bellow.

R: Pe care din scriitorii contemporani îi prețuiești în mod deosebit? Pe Marquez?

U: Marquez? Este un bun scriitor. Poate, chiar un scriitor mare. Dar eu nu l-aș numi între primii, răspunzînd întrebării dv. Cel mai îndrăgit scriitor pentru mine este Saw Bellow.

R: Pe care din scriitorii contemporani îi prețuiești în mod deosebit? Pe Marquez?

U: Marquez? Este un bun scriitor. Poate, chiar un scriitor mare. Dar eu nu l-aș numi între primii, răspunzînd întrebării dv. Cel mai îndrăgit scriitor pentru mine este Saw Bellow.

R: Pe care din scriitorii contemporani îi prețuiești în mod deosebit? Pe Marquez?

U: Marquez? Este un bun scriitor. Poate, chiar un scriitor mare. Dar eu nu l-aș numi între primii, răspunzînd întrebării dv. Cel mai îndrăgit scriitor pentru mine este Saw Bellow.

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTA ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Don Frontalău, Redactor adjuncți: Mihai Ungheanu, A. I. Zăinescu

Traducere și selecție de Leon Talpă

REDACȚIA: București, Piața Școlii nr. 1, tel. 17 32 09, ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 96

Tiparul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC CASA ȘCINTEII